

BONGO
Naturresor

Sydafrika

Däggdjur och Fåglar

27 juli — 15 augusti 2002

Deltagare

Resrutt

Dagboksanteckningar

Artlista Fåglar

Artlista Däggdjur

Artlista Kräldjur

Kort om däggdjurens historia och framtid

Die Groot Vyf – The Big Five – De fem stora

Sammanställd av Daniel Bengtsson

Deltagare

Daniel Bengtsson (reseledare) Adress: Pärongränd 4, S-151 68 Södertälje, Sweden.

Telefon: 08-550 145 33. Mobil: 070-515 45 33. E-mail: daniel-bengtsson@telia.com.

Solveig Eriksson Djurgårdsgatan 6, 756 46 Uppsala. Telefon 018-309 726.

Jan Hiller Djurgårdsgatan 6, 756 46 Uppsala. Telefon 018-309 726.

Michael Johansson Bodagatan 27, 507 42 Borås. Telefon 0705-747 930.

Christer Jönsson Vingfors väg 4, 281 42 Hässleholm. Telefon 0451-827 66.

James Ludlow Victoria Rd, RR 2 Middleton, Nova Scotia, B0S 1P0, Canada. Tel: 001-902-825-1603.

Jane Ludlow Victoria Rd, RR 2 Middleton, Nova Scotia, B0S 1P0, Canada. Tel: 001-902-825-1603.

Laura Sandevärn Solbergahemmet, Pl 15, 153 91 Järna. Telefon 08-551 502 57.

Resrutt

27/7	Skandinavien – Johannesburg.
28/7	Johannesburg – Pretoria – Willem Pretorius Game Reserve.
29/7	Willem Pretorius Game Reserve – Sandveld Nature Reserve.
30/7	Sandveld Nature Reserve – Kamfers Dam – Kimberley – Witsand Nature Reserve.
31/7	Witsand Nature Reserve – Upington – Twee Rivieren (Kgalagadi Transfrontier Park).
1/8	Twee Rivieren – Nossob (Kgalagadi Transfrontier Park).
2/8	Nossob (Kgalagadi Transfrontier Park).
3/8	Nossob – Union's End – Nossob (Kgalagadi Transfrontier Park).
4/8	Nossob – Mata Mata (Kgalagadi Transfrontier Park).
5/8	Mata Mata – Twee Rivieren (Kgalagadi Transfrontier Park).
6/8	Twee Rivieren (Kgalagadi Transfrontier Park) – Upington – Barberspan Bird Sanctuary.
7/8	Barberspan Bird Sanctuary – Sterkfontein Caves – Rondalia die Oog (NV Naboomspruit).
8/8	Pietersburg Game Reserve – Magoebaskloof – Punda Maria (Kruger National Park).
9/8	Punda Maria – Pafuri – Punda Maria (Kruger National Park).
10/8	Punda Maria – Shingwedzi – Letaba (Kruger National Park).
11/8	Letaba – Olifants – Satara (Kruger National Park).
12/8	Satara – N'wanetsi – Satara – Olifants – Satara (Kruger National Park).
13/8	Satara – Tshokwane – Nkuhlu – Orpen Dam – Lower Sabie (Kruger National Park).
14/8	Lower Sabie – Skukuza – Malelane Gate (Kruger National Park) – Johannesburg.
15/8	Ankomst Skandinavien.

Dagboksanteckningar

- 27/7 Laura och Daniel flyger från Arlanda, Christer från Kastrup och Michael samt Jim & Jane från Landvetter. Nämda personer sammanstrålar i Amsterdam för vidare transport med KLM mot Johannesburg. Vid ankomsten till Jan Smuts-flygplatsen kompletteras gruppen med Jan & Solveig som tillbringat några dagar i Kapstaden. När vi så småningom fått tag i vår Volkswagen-buss från AVIS, vidtar kort förflyttning till övernattningen på City Lodge. Resans första nämnvärda observation är en ropande Spotted Dikkop på parkeringen.
- 28/7 Lika bra att ta ut resans enda sovmorgon direkt. Vi intar den väl tilltagna frukosten i lugn & ro och lämnar sedan City Lodge i behagligt väder kl. 08.30. Färden går mot Pretoria, där Transvaal Museum är första tänkta anhalt. Muséet öppnar emellertid inte förrän kl. 11 på söndagar. Vi tar en snabb titt på statyn av Willem Pretorius och huvudstadens "City Hall" mittemot. Några halsbandsparakiter flyger över och i träden klänger Red-faced Mousebirds. På en central höjd ligger "Union Buildings", varifrån vi kan skåda ut över Pretoria. På platsen finns också monument över sydafrikanska soldater som stupade i världskrigen samt statyer av andra betydelsefulla män. En grupp japaner ger platsen den rätta turistprägel. Common Fiscal Shrike ses på nära håll och i de höga träden rör sig Grey Louries. Tillbaka på Transvaal Museum får några i gruppen utdelning i form av en bongo (med största sannolikhet den enda som någonsin kommer att ses på en Bongo-resa!). Muséets bokhandel är en besvikelse, men den gedigna fågelavdelningen kompenserar. På en hög kulle i sydvästra utkanten av Pretoria finns "Vortrekker's Monument". Bygget är imponerande stort och inne i den höga salen är viktiga händelser från "Die Groote Trek" uthuggna i väggarna. Utvandrarerna var ett par tusen boer som under senare delen av 1830-talet tröttnat på det påtvingade brittiska styret i Kapkolonin. En grupp starka ledare förde vagnkolonnerna till de bördiga grässlätterna i det som skulle komma att bli provinserna Orange Free State (namnet kommer av den livgivande floden Orange River) och Transvaal. De flesta vilda djuren utplånades, boerna blev ranchägare och de svarta stamfolken lantarbetare. Efter en god dos historia vidtar transporten till resans första reservat, nämligen Willem Pretorius Game Reserve. Större delen av den ca 30 mil långa sträckan sydväst om Johannesburg är mycket djur- och fågelfattig, ett resultat av riklig användning av bekämpningsmedel mot ogräs och skadedjur inom jordbruket. Strax innan skymningen anländer vi till förläggningen på Aventura Resorts. I restaurangen serveras god buffé med många rätter. Det känns tydligt att det är vinter i Sydafrika och de extra filtarna samt värmefläkten kommer väl till pass.
- 29/7 Morgonen är kylig. Vissa anser det vara tillräckligt kallt för att plocka fram handskar och mössa, medan andra inte ens tar på sig strumpor i sandalerna... Kl. 06.45 är både resällskap och packning inlastade i bussen, som därmed avgår mot grinden till reservatet. Trots att det är tre år sedan undertecknad senast var på plats, skrattar parkvakten igenkännande och menar att han minns den ljusa kalufsen. De första djuren vi träffar på är en grupp ståtliga Roan, Afrikas tredje största antilop efter de två elandarterna. Strax efteråt möter vi de första vita noshörningarna, som visar sig vara en hona med unge. På väg upp mot utsiktsplatsen ser vi ytterligare noshörningsmödrar med små skyddslingar. Uppifrån utsiktspunkten får vi bra överblick över den östra delen av reservatet och vi kan bl.a. se Common Duiker, Springbok, Gemsbok, Steenbok, Eland och Blue Wildebeest. Så småningom lämnar vi höjden och rullar sakta västerut genom reservatet. Några Yellow Mongoose ses på nära håll och vid ett litet vattenhål njuter vi av sexton vackra sabelantiloper i fint medljus. De vita noshörningarna har uppenbarligen haft en mycket bra häckningssäsong och totalt räknar vi in åtminstone sju kor med ungar, men bara en ensam tjur. I en av de branta sluttningarna upptäcks ett par Mountain Reedbuck. På de stora öppna gräsyrtorna närmare den östra utfarten ser vi en imponerande flock med hela sextio elandantiloper. Åter ute på större vägar styr vi mot nästa mål, som är Sandveld Nature Reserve vid Bloemhof Dam. Vi blir tvungna att passera genom en till synes okontrollerad brand på båda sidor om vägen. Hettan är ordentligt kännbar genom bilens väggar och vi inser att ett motorstopp vore tämligen ohälsosamt. Röken gör sikten minimal, så det är bara att hoppas att mötande trafikanter håller sig i rätt fil. Längre fram stannar vi för att fotografera de enorma slagghögarna vid en av regionens många

guldgruvor. Vi får veta att gruvan stängs när vikten guld per ton understiger sju gram. I Hoopstad intas stadig lunch på stadens hotell/restaurang med typisk prägel av "Vilda Västern". De gigantiska hamburgarna är definitivt de största vi någonsin sett.

Väl framme vid Sandveld får vi omgående ett första möte med en Suricate och på parkeringen födosöker Groundscraper Thrush. Även här känner parkvakten igen reseledaren. Vi åker omgående in i reservatet och får bra utdelning med bl.a. Sable, Tsessebe, Greater Kudu, Gemsbok, Impala och vit noshörning. Efter incheckning och artlista går några en sväng med ficklampor. Vi noterar tio Springhares, fyra Scrub Hares och en fascinerande observation av en Common Duiker på mindre än tio meters avstånd.

30/7

I den kyliga morgonen verkar djuren inte riktigt ha vaknat och vi uppskattar än mer gårdagens fina kvällstur. Till slut får vi i alla fall äntligen se giraffer. Detta är till stor lättnad för undertecknad, som lovat ta en tugga av sin sko ifall vi lämnade Sandveld utan att ha sett de långhalsade och ståtliga djuren med rutiga kostymer. Längre fram fotograferas ett kommunalt vävarbo, som till formen liknar ett älghuvud. Under frukosten spelar Red-crested Korhaan och en Fairy Flycatcher ses. Något oväntat ses även Sentinel Rock-Thrush, en höghöjdsart som övervintrar på lägre altituder.

Vi beger oss sedan mot diamantstaden Kimberley. Alldeles norr därom ligger Kamfers Dam med tusentals flamingos av de båda afrikanska arterna. Den friska och kalla vinden gör emellertid besöket mindre angenämt och vi väljer att snart åka de sista kilometrarna in till det världsberömda dagbrottet "Big Hole". Hålet är ca 120 meter djupt, varav en tredjedel är vattenfylld. Runt gruvan har en mindre modellstad från 1800-talet byggts i naturlig storlek och här rymms givetvis också information om de stora diamanter som gett Kimberley sitt rykte världen över. Ornitologiska sevärdheter är Booted Eagle, White-backed Mousebird, Bradfield's Swift och Crested Barbet.

Efter lunch är det dags att köra ca 30 mil västerut till Witsand Nature Reserve. Vägarna är bra och bilarna mycket fåtaliga. Karoo-landskapet är visserligen relativt enahanda, men åtminstone i kvällsljus och med röda berg i horisonten fascinerande och vackert. I Campbell är dags att tanka, men det visar sig inte finnas blyfri bensin någonstans i staden. Vi får rådet att tanka fem liter blybensin, för att garanterat komma till nästa stad. Strax innan Griquatown får vi ändå soppatorsk. Som väl är får vi hjälp av ett par vänliga sydafrikaner, som skjutsar reseledaren fram till nästa mack. I en hastighet av 160 km/h och med en ölbuk i handen berättar de att de varit i Upington för att se sina söner spela semifinal i provinsens skolmästerskap i rugby. Efter ca 40 minuters fördröjning är vi åter på väg med full tank och når så småningom Witsand i skymningen. Nattlys i reservatet ger mest Springhares och Springsboks.

31/7

Soluppgången inväntas vid en utsiktspunkt med fina vyer över den låga buskvegetationen med enstaka träd. Den vinterkala växtligheten gnistrar nästan som rimfrost, vilket skapar fin kontrast när de första solstrålarna belyser de röda sanddynerna. Common Tit-babbler är vanlig och Grey Hornbill samt Dusky Sunbird ses längs vägen mot "Bruilsand" ("Roaring Sands" på engelska), som är Witsands främsta varumärke. De flesta tar sig upp på sanddynerna, en ganska mödosam strapats i den endast några plussgrader varma sanden. Efter frukost återvänder vi till bostaden för att packa ihop våra pinaler. I buskarna utanför gömmer sig Black-cheeked Waxbill och Melba Finch.

Längs vägen mot Upington ges tillfälle att fotografera gigantiska socialvävarbon på telefonstolpar. Bona kan innehålla så många som hundra lägenheter och väga uppemot ett ton. Det sydafrikanska televerket fick tidigare ideligen rycka ut för att reparera ledningar som infogats i kollektivbyggnaden, så numera har telefonstolparna speciella ställningar under trådarna som vävarna förhoppningsvis skall föredra att använda som stöd.

I Upington inhandlas förnödenheter som det antas råda brist på i Kalahari. De första kvarvarande trettio milen till Kgalagadi Transfrontier Park avklaras snabbt på förträfflig asfaltsväg, medan de sista sex på "tvättbräda" går betydligt långsammare. Orädda jordekorrar och mungos hälsar oss välkomna vid framkomsten. Efter incheckning hinner vi med en tur till det första vattenhålet mot Mata Mata. De röda sanddynerna skapar ett fascinerande landskap. I den uttorkade bädden till floden Auob (som bär vatten två gånger per årtionde) är sanden ljusare och enstaka akacior vittnar om att grundvattnet finns nära markytan. Vi stiftar bekantskap med några sjakaler samt Brants's Whistling Rats, som på vissa ställen perforerat sanddynerna med oräknerliga hålor och gångar. Lagom till stängningsdags (kl. 18) är vi tillbaka på campen. Restaurangen serverar utsökt kudufilé och välsmakande vegetariska rätter. Vi somnar till ljudet av ylande sjakaler.

Fr.o.m. idag är parkens öppettider kl. 07.00 – 18.30, d.v.s. en halvtimme längre både morgon och kväll jämfört med juli. Vi hänger på låset och kommer iväg som första bil norrut. Vi tar till att börja med samma väg som igår. Morgonsolen lyser vackert på Springbok och Gembok. Likt gnuer ses dessa två arter antingen singulärt eller i flock. De ensamma individerna är revirhävande hannar, som endast i extrema fall lämnar sitt territorium. I hopp om att brunstiga honor ska passera hans domäner, försvarar han gränserna mot sina grannar. Ett dåligt valt revir kan innebära att en hane inte ens ser dammet av en hona under hela sitt vuxna liv!

I en trädtopp sitter en pygméfalk och längre fram patrullerar en ung slagfalk längs flodbädden. Åtta vattenhål (70 km) passeras innan vi når picknickplatsen vid norra överfarten mot Nossobdalen. Tama kråkor med märkliga läten gör oss sällskap. Därefter vänder vi söderut och möter snart (strax norr om vattenhållet Montrose) en bil, vars passagerare verkar ha fått syn på något intressant. De berättar att ett par sjakaler uppmärksammat dem på att det ligger en leopard i ett stort träd på andra sidan flodbädden. Mycket riktigt vilar en fläckig katt på en av sidogrenarna. Strax tar den ett par språng ner från trädet och rör sig sakta upp längs bergskammen, för att så småningom försvinna över densamma. –En sannerligen fantastisk observation av den vackra och notoriskt svårsedda leoparden! Nästan omedelbart när vi svängt in på den södra dynvägen möter vi de första koritrapparna. Med en maximalvikt på 19 kg är detta världens tyngsta flygande fågel. Christer håller räkningen på dessa gigantiska fjäderfän. Det märks tydligt att de allra flesta djuren håller sig i närheten av flodbäddarna, där störst tillgång på föda och vatten råder. Därmed ser vi relativt få däggdjur bland sanddynerna, men väl över vid Nossob (som endast har skäl att kallas flod en gång per sekel!) ser vi genast betydligt fler. Resans första sekreterarfåglar visar sig också. På andra sidan Nossob ligger Botswana och vägen på den uttorkade flodbädden korsar gränsen vid flera tillfällen. Lunchen intas på för ändamålet avsedd plats nära Melkvei. En Fork-tailed Drongo håller till vid rastplatsen och så fort man tappar några brödsulor plockas de upp av en skara Grey-headed Sparrows. Det uppenbart hårda klimatet och skrala tillgången på föda gör att varje extra mattillskott snabbt tas tillvara.

Färden fortsätter sedan norrut. Allteftersom temperaturen avtar och kvällen närmar sig blir däggdjuren mer aktiva. Vid Kaspersdraai får vi dagens andra mäktiga möte med en stor katt. En ung lejonhane dricker vid vattenhållet och promenerar sedan sakta snett emot oss. Han verkar ha tagit sikte på någonting och tycks inte ens notera vår närvaro. Det nära tre meter långa djuret passerar bara några meter bakom vår bil och det är inte utan att man är tacksam att vi sitter skyddade bakom stängda dörrar. Nästan andlösa fortsätter vi mot Nossob. Vi hinner emellertid inte särskilt långt, förrän vi får mycket nära kontakt med en Black-backed Jackal, som följer oss ett par hundra meter. Lite längre fram ligger åtta fläckiga hyenor och vilar under ett träd. Mer än nöjda med eftermiddagens utdelning anländer vi till Nossob Restcamp strax innan kl. 18.30. Soptunnorna på området besöks bl.a. av orädda sjakaler, men förhoppningsvis är staketet åtminstone lejonsäkert. Förmodligen somnar alla relativt snabbt i de sköna sängarna efter en händelserik dag.

Under natten ropar White-faced Owls utanför vårt hus. En av ugglorna lokaliseras i ett av träden och kan beskådas väl i skenet från ficklampan. Innan grindarna öppnar hinner vi med en snabb koll vid gömslet. Vid vattenhållet "Marie se draai" granskar vi en nervös sjakal, men vår förhoppning om lejon infrias inte. Längre fram går gnuer i vackert ljus. Två falkar visar sig vara Red-necked Falcons och till Cheleka kommer flyghöns för att dricka. Vi intar frukost och njuter av skådespelet. Namaqua Sandgrouse låter höra ett rytmiskt trestavigt läte, medan Burchell's Sandgrouse lockar lågmält och bubblande.

Tillbaka vid Nossob Restcamp för sjakalerna ett fasligt liv, vilket visar sig vara befogat. En leopard har nämligen tagit en av dem och är i färd med att släpa bort kroppen. Händelsen väcker uppståndelse bland personalen på området. Vi kan konstatera att vi redan fått två observationer av leopard, vilket är nästan osannolikt bra, i synnerhet med tanke på att en guide vi pratar med endast sett leopard en gång på arton månader! Resten av lunchpausen ägnas delvis åt fotografering av orädda fåglar och jordekorrar. Cardinal Woodpecker och Shaft-tailed Whydah ses.

Vid 14-tiden ger vi oss iväg på en tur norrut (vänder vid Bedinkt). Inga nya djurarter tillkommer, men vi noterar en Gembok med en trolig rest av ett horn i sidan. Klockan 17.30 avgår resans första "night drive" från campen. Vår guide berättar bl.a. om bushmännens föreställningar om att ett barn kan förvandlas till fågel om en sådan flyger över barnet. Processen kan stoppas med en salva framställd från "Fever Bush", som påstås vara mycket effektiv...

Innan det skymmer får vi även se Spotted Eagle-Owl. Många av akaciorna hyser inneboende Tree Mice, vilka sätter sina tydliga spår i trädens bark. Till slut får vi syn på en av dessa nattaktiva gnagare. Bat-eared Foxes är charmiga med sina stora öron, som används för att lokalisera termiter under marken. På långt avstånd upptäcker Jane en brun hyena som sakta rör sig utefter floddalen på födosöksstråt. Vidare ses Springhare ("Kalahari Kangaroo"), White-faced Owl, Small-spotted Genet, Cape Fox, African Wild Cat samt Caracal som final.

3/8

Även idag är vi först iväg (kl. 06.58). Temperaturen är avsevärt mycket lägre än igår. Färden går norrut mot "Union's End", där Namibia, Sydafrika och Botswana möts. Till en början ses relativt få djur, men sittande Bateleur och Red-necked Falcon förtjänar att nämnas. När Michael upptäcker en gepard på botswanskt territorium (norr om Grootbrak) stiger pulsen drastiskt i våra ljumma kroppar. Den gracila katten passerar gränsen och promenerar värdigt emot oss. Några sjakaler närmar sig, men geparden ignorerar dem, doftmarkerar sin närvaro på ett träd och fortsätter sedan sin utstakade kurs. Framme vid vägen (ca 50 meter bakom vår bil) stannar den på vallen, ser sig om och tar ett par lätta kliv över vägen, stannar åter till uppe på krönet och försvinner sedan västerut. Observationen varade några minuter, men har för alltid etsat sig fast på våra näthinnor. Kanske var det resans starkaste intryck av att befinna sig i orörd vildmark.

Med ett leende på läpparna intas frukost vid den markerade rastplatsen och med utmärkta halter av både blodsocker och endorfin är vi redo att fortsätta färden. Två örongamar skruvar en bit bort och i buskmarkerna spatserar sekreterarfåglar på jakt efter ormar och ödlor. Nästan uppe vid vägens slut (gränsposten till Namibia är numera stängd) sitter en surikatvaktpost i toppen av en buske och på de öppna ytorna vid vändpunkten vimlar det av jordekorrar.

Längs vägen tillbaka söderut får vi bevittna en surikatklan på födosök. Som alltid övervakas medlemmarnas säkerhet av en för tillfället speciellt utsedd vaktpost, som i karaktäristisk ställning på bakbenen spanar efter faror. De "banditmaskförsedda" och enormt charmiga små mungosläktingarna har ett utpräglat kontaktsystem. Forskare har funnit att de har ett 20-tal läten för olika faror, men underligt nog inget som beskriver människa. I ett träd sitter en av världens minsta rovfåglar, Pygmy Falcon, som ofta lever i någorlunda harmoni med Social Weavers. I utbyte mot bostad i ett kommunalt vävarbo erbjuder den lilla falken ett visst skydd mot exempelvis ormar, som vill komma åt kolonins ägg och ungar. Närmare Nossob får vi fina observationer av Bat-eared Fox och Violet-eared Waxbill. Den attraktiva lilla dvärgfinken ser nästan ut att ha blivit slumpvist färglagd. På kvällen kommer en brun hyena för att dricka vid campens upplysta vattenhål vid två tillfällen. Möjligen rör det sig om två olika individer.

4/8

Idag lämnar vi Nossob och rullar söderut med Mata Mata som mål. Inte heller denna gång ses några lejon vid "Marie se draai", men det är gott om stora tassavtryck i sanden. Något oväntat kan vi även konstatera att det faktiskt regnat under natten. Några White-backed Vultures kurrar på sina bon och bakom vegetationen i den torra flodbädden gömmer sig två fläckiga hyenor. Vid rastplatsen söder om Dikbaardskolk intas frukost. Grey-headed Sparrow, Common Tit-babbler, Kalahari Robin och Black-chested Prinia ses på nära håll. Vi tar sedan norra vägen över de röda dynerna (den röda färgen kommer av ett järnoxidskikt runt sandkornen), till vilka Steenbok och Northern Black Korhaan är tydligt knutna. Vi får riktigt nära möten med strutsar som äter grus (behövs till matsmältningssystemet).

När vi kommer till Auob River är det dags för lunch i sällskap med sedan tidigare bekanta kråkor, bulbyler, Sparrow-Weavers och Four-striped Grass Mice. Längs vägen norrut mot Mata Mata är Gembok, Springbok och struts betydligt mer talrika än i Nossob-dalen. Märkligt nog ser vi bara hannar av Springbok. African Wild Cat, Swallow-tailed Bee-eater och Crimson-breasted Shrike ses fint. En Lilac-breasted Roller, som hittat något matnyttigt, blir så småningom bortjagad av en Southern Yellow-billed Hornbill. En vråk, som till att börja med vållar viss huvudbry, visar sig vara en ung Jackal Buzzard. Andra trevliga fågelarter är Striped Kingfisher och African Hoopoe.

Klockan 15.30 anländer vi till Mata Mata Restcamp och välkomnas där av tama jordekorrar, Sparrow-Weavers och Glossy Starlings. Efter en timmes mat- och vilopaus åker vi söderut igen. Pearl-spotted Owl ses fint alldeles vid utfarten. Vid Dalkeith ser vi Namaqua Sandgrouse och Wattled Starling, men annars ingen nämnvärd utdelning. På kvällen noteras resans fjärde observation av brun hyena, då en individ kommer för att dricka vid vattenhålet utanför gömslet.

- 5/8 Inget särskilt spännande inträffar, förrän vi så småningom närmar oss ett flertal bilar och en grupp giraffer, som alla riktar blicken åt samma håll. När vi kommer närmare dyker en lejoninna upp bland buskarna och ytterligare en skymtas kort. Plötsligt börjar hela den anmärkningsvärt stora flocken giraffer att galoppa, vilket ter sig naturligt när en av lejoninnorna följer dem i bakhasorna. Jakten verkar halvhjärtad, men att se giraffer i galopp är en fascinerande syn. Så småningom lägger sig åter lugnet och de långhalsade passgångarna vandrar över vägen och försvinner över sanddynerna. Vi räknar till 22 individer, vilket är nästan hela populationen i Kgalagadi Transfrontier Park (åtta inplanterade exemplar från Etosha har enligt uppgift nu förökats till 25-26). Skådespelet är över för denna gång och vi fortsätter nöjda mot frukosten. Snart blir vi emellertid hindrade av fyra fläckiga hyenor, som med mätta trynen vilar i skuggan.
- Efter morgonens utdelning smakar frukosten än bättre. För tredje gången äter vi hos våra tama kråkvänner söder om Kamqua, samtidigt som en adult stridsörn detaljstuderas i tubkikare. De grova benen och klorna vittnar om kapaciteten att ta riktigt stora byten (t.o.m. små antiloper!). Liksom tidigare ses stora mängder Springbok i området och vid ett av vattenhålerna ses både Namaqua och Burchell's Sandgrouse. För att täcka av i princip varenda vägkilometer i den sydafrikanska delen av parken åker vi sedan den södra dynvägen över till Nossob-dalen. En rolig observation utgörs av en Black-backed Jackal som hoppydker ner i en mullvadshög (likt rävar jagar sork under snön). Längs den sista biten ner till Twee Rivieren åker vi kors och tvärs mellan Sydafrika och Botswana.
- Klockan 13.30 – 17.30 unnar vi oss en välförtjänt eftermiddag med fria aktiviteter. Några tar ett uppfriskande bad i poolen. Christer hör en grönbena, som väl måste betraktas som vilse här ute i Kalahari. Sedan är det dags för en avslutande "night drive" i Kgalagadi. Vår trevliga guide, vars syster är gift med en svensk och bosatt i Örkellunga, ger oss bl.a. information om Blue Bush, Milk Weed och Bushman's Grass. Turens intressantaste djurobservationer utgörs av Small-spotted Genet, Bat-eared Fox och African Wild Cat.
- 6/8 Innan gryningen ropar Pearl-spotted Owl och Spotted Eagle-Owl. Vi noterar att vägarbete utförts på den 60 kilometer långa "tvättbrädan" ut till stora vägen. På R360 tar vi oss snabbt vidare söderut. Längs vägen genom det vidsträckta Karoo-landskapet ses stora flockar med Grey-backed Finch-Larks, men även några Black-eared dito noteras.
- Efter besök i ett par fotoaffärer samt snabblunch i Upington rullar vi kl. 11.30 mot Olifantshoek. Med tanke på hur stort orten skyltas, får man lätt uppfattningen att det rör sig om en metropol. När vi väl kommer dit visar det sig dock snarare vara en liten by. Vryburg och Kuruman passerar också, innan vi framemot kvällen anländer till Barberspan Hotel. P.g.a. ägarbyte/ombyggnation? är servicen minst sagt skral, men förhoppningsvis uppväger den rofyllda atmosfären och utsikten åtminstone delvis situationen. Ute på sjön ligger skägg- och smådoppingar, några skäggtärnor flyger förbi och från andra sidan skränsar 100-tals gråhuvade måsar. På en udde står en flock White-faced Whistling-Ducks och i strandkanten springer Swainson's Francolin samt Three-banded Plover.
- 7/8 Frivillig sovmorgon. Inte helt oväntat är alla ändå uppe innan gryningen, för att följa med på morgonens exkursion. Vi åker runt till norra sidan av sjön och upplever ett par fina timmar med stämning av "svensk släktfågelsjö". Tusentals kamsöthönan myllrar på vattenytan, medan dess släktingar rör- och purpurhöna smyger i vassen. Att det finns inhemska ornitologer bekräftas bl.a. av att vi ser en ringmärkt Cape Reed Warbler. En goliathäger visar upp sig fint på nära håll och i tubkikare kan vi även njuta av kusinen purpurhäger. Hägerskolan fortsätter med natt- och rallhäger samt de fyra vita representanterna ägrett-, mellan-, silkes- och kohäger. Smådopping, bronsibis, African Spoonbill, African Fish-Eagle, South African Cliff Swallow, South African Shelduck, Southern Pochard, Cape Shoveler, White-faced Whistling-Duck, Yellow-billed Duck samt Red-billed och Hottentot Teal är andra arter vi tittar närmare på. Bredvid vägen springer Red-capped Lark och Orange-throated Longclaw. Så småningom beger vi oss tillbaka till inkvarteringen, där en ung African Harrier-Hawk (Gymnogene) sitter i ett träd och Crested Barbet låter höra sitt monotona läte.
- Efter utcheckning är det dags för vidare färd västerut genom vidsträckt jordbrukslandskap. Några timmar senare är vi framme vid Sterkfontein Caves. Sista biten är visserligen avspärrad, men en glad vägarbetare flyttar vänligt på bommarna när vi stannar för att fråga om alternativ väg. Nere i de djupa gångarna får vi ingående information om grottornas historia. Att guidens modersmål är ett san-språk hörs på hans tydliga "klickljud", som faktiskt ekar mellan grottväggarna. I golv/tak kan

stalagmiter respektive stalaktiter beskådas. Här och var på väggarna hänger fladdermöss. Vi erbjuds ett svalkande bad i den underjordiska sjön, men t.o.m. Christer avböjer. Grottornas främsta varumärke är annars "Mrs Ples", som är ett framgrävt skallfossil från en antagen apmänniska. Det intressanta kulturinslaget avslutas med lunch vid cafeteria. Där finns även en fågelmatning, som bl.a. lockar till sig Mocking Cliff Chat, Indian Myna, Cape White-eye (en ringmärkt) och Pin-tailed Whydah.

Resan fortsätter sedan mot Naboomspruit via Pretoria. Frammot kvällen anländer vi till Rondalia die Oog. Alldeles utanför hoppar snygga Golden-breasted Buntings och i slutningen spelar resans enda Shelley's Francolin. Inne på området ses Black-backed Puffback, Kurrichane Thrush, African White-throated Robin samt Blue-grey Flycatcher. Det känns något ensligt att som enda sällskap dinnas i den stora matsalen, som säkerligen är välfylld under turistsäsongen. På väggen hänger antiloptroféer, vilket inbjuder till lärorik artbestämning. Här kan Jane mer förtälja...

8/8

Avfärd i mörker, för att vara framme vid Pietersburg Game Reserve kl. 07.30. Oturligt nog råkar det vara jakt just idag. Därmed måste vi vara ute ur reservatet senast kl. 09. Vi hinner i alla fall med en snabb tur och får fina observationer av Sable, Kudu och Waterbuck. På fågelsidan märks Crimson-breasted och African Long-tailed Shrike, Short-clawed Lark, Melba Finch, Blue och Violet-eared Waxbill samt Crested och Coqui Francolin. På väg tillbaka möter vi ett muntert jaktlag. Väl ute ur reservatet intas frukost i sällskap med enastående vackra påfåglar, som tyvärr inte får räknas på listan över spontant förekommande arter.

Strax öster om Pietersburg slingrar sig vägen över ett hisnande bergspass vid Magoebaskloof. Vi tar av från huvudvägen in mot ett skogsområde, där Samango Blue Monkey påstås vara vanlig. Nästan all ursprunglig skog är tyvärr avverkad och ersatt med någon tallsläkting, som används för skogsbruk i större skala. Vi följer grusvägen upp över det dimhöljda passet och letar efter spillror med primärskog. Så småningom känns det som om vi borde börja närma oss huvudvägen igen, men plötsligt kommer vi till ett svårt vägval. Den ena vägen ser alltför lerig ut och den andra, som visserligen är belagd med ett tunt asfaltslager, blir allt smalare och mer svårframkomlig. Till slut blir vi tvungna att backa tillbaka och återvända samma väg vi kom. Några apor ser vi inte skymten av. (Den enda som hade turen att se arten var Micke, som lyckades se en i förbifarten närmare Pietersburg.) Vi rullar istället nedför serpentinvägarna (med gott om branta kurvor och vägarbetare) till Tzaneen, där vi intar välbehövlig lunchpaus. Med nya tag fortsätter transporten mot Kruger National Park.

Vid 15-tiden når vi äntligen parkgränsen. Så fort vi passerat träffar vi på en grupp zebror. Bakom ett buskage gömmer sig poliser med hastighetskamera, vilket förmodligen är ett framgångsrikt sätt att dämpa farten i parken. Vår passage sker i tillåten hastighet och strax därefter anländer vi till lodgen Punda Maria, där vi ska bo kommande två nätter. Vi är alla överens om att det är skönt att vara framme i Kruger efter några relativt långa transportdagar. Ett vackert Flame Tree, flankerat av lummiga frukträd, lockar till sig tre arter solfåglar (White-bellied, Scarlet-chested och Collared). Tropikkänslan infinner sig påtagligt i den behagliga värmen. På gräsmattan hoppar en orädd Eastern Bearded Robin och lite längre bort lockar kusinen African White-throated dito. För de som önskar bekanta sig med omgivningen finns en stig kallad "Flycatcher Trail" bakom lodgen. Diverse träd är skyltade med latinska namn och de som går först trampar nästan på en ormlek. Brown-hooded Kingfisher, Natal Francolin och Three-streaked Tchagra ses. På campingen finns Yellow-eyed Canary, Black-backed Puffback, Greater Blue-eared Starling, Long-billed Crombec och Chinspot Batis. I skymningen hörs nästan oräknerliga African Scops-Owls.

Trots att vi beställt mat flera timmar i förväg sitter en stor italiensk grupp vid vårt reserverade bord när vi kommer till restaurangen. Här gäller uppenbarligen "först-till-kvarn-principen". Så småningom blir det i alla fall vår tur. Maten smakar bra, men blir man inte mätt kan man beställa scones med marmelad till efterrätt. Två nattliga promenader ger fina observationer av Four-toed Elephant-Shrew och Greater Bushbaby (som hördes tidigare på kvällen) samt en skymt av Large-spotted Genet vid två tillfällen.

9/8

I Krugerparken är grindarna öppna kl. 06-18. Vi befinner oss nu ca 120 mil öster om (och 25 mil norr om) Kgalagadi, vilket innebär att solen går upp ca 45 minuter tidigare här. Vid avfärd är det fortfarande mörkt, men gryningen är nära. Längs väg S60 möter vi resans första elefanter. Annars ger *Mopane*-skogen inte särskilt mycket utdelning och ganska snart svänger vi norrut på den

asfalterade huvudvägen H1-8. Närmare Pafuri ser vi flera apbrödsträd (*baobab*) av imponerande storlek. Väl uppe vid floden stannar vi på bron, där bl.a. Böhm's Spinetail, African Pied Wagtail, Green-backed Heron och White-crowned Plover ses. Markeringar visar hur högt floden gick under de kraftiga regnen i februari år 2000 och vi ser tydligt verkningarna av de forsanade vattenmassorna. Väg S63 följer floden österut och här möter vi mängder med djur. Southern Nyala, Impala, Chacma Baboon, Green Vervet Monkey och White-fronted Bee-eater ses alla på nära håll. Ett tag känns det som om det vimlar av djur överallt runt bilen och det blir nästan svårt att veta vad man ska koncentrera sig på.

Så småningom kommer vi fram till den utmärkta rastplatsen, där man kan sträcka på benen och inta frukost med utsikt över floden. Enastående vackra Purple-crested Louries samt bulbyler och andra småfåglar dricker/badar alldeles nedanför oss och en Giant Kingfisher visar sig kort. I buskagen rör sig Tropical Boubous och Yellow-breasted Apalis. Vålkamouflerade Cape Parrots gömmer sig i ett träd, medan Meves' Long-tailed Starling är betydligt mer lättsedd. Vidare ses en grupp Red-billed Helmet-Shrikes samt ett par Bearded Woodpeckers vid bohål. En grupp Banded Mongoose gör ett snabbt besök för att dricka. Vid "Crook's Corner", där Limpopo-floden utgör gräns mot Moçambique och Zimbabwe, ser vi gott om krokodiler samt Green-capped Eremomela och Heuglin's Robin. Lunch äter vi vid rastplatsen, där stridsörn och African Hawk-Eagle seglar på termiken ovanför oss.

Därefter gör vi en tur in på "Nyala Trail" (S64) väster om stora vägen. Vi möter babianer, nyalor, kuduantiloper och elefanter samt en kvinnlig "ranger" i övre medelåldern. Sedan påbörjas färden tillbaka söderut mot Punda Maria. Förutom ytterligare ett par elefanter ses bl.a. en hona Bennett's Woodpecker. Vid ett vattenhål (Klopperfontein) finns rörhöna och smådopping. Då och då syns gycklarörnars karaktäristiska flyktprofil över skogen.

Vi anländer relativt tidigt till Punda Maria, lagom för att hinna med S99 ("Mahonie Loop"), en 28 km lång slinga runt lodgen. Till att börja med händer inte så värst mycket, men plötsligt springer en elefanttjur över vägen alldeles framför bilen. Han viftar med öronen och markerar på så vis att vårt sällskap inte är uppskattat. Lämpligen visar vi att vi inte har för avsikt att störa honom och rullar därmed snabbt vidare. Vi konstaterar att det blev ett hastigt och adrenalinframkallande möte med världens största landdjur. Det dröjer dock inte länge förrän vi träffar på en hel hjord elefanter, som lugnt och metodiskt furagerar genom vegetationen. Återigen förvånas vi över hur lätt dessa gigantiska djur gömmer sig i terrängen. Längre fram ser vi två elefanter som rofylt dricker vid ett vattenhål. Närmare lodgen står två Saddle-billed Storks i en bäck. Denna ståtliga stork är en av världens största och mäter ca 1,5 meter från topp till tå. I vackert kvällsljus kan vi även njuta av Greater Kudu (med tillhörande Red-billed Oxpecker) på nära håll. Till middag äter vi utsökt filé och hake.

10/8

Idag börjar vi med Mahonie Loop. Bästa observationerna blir tre nyala-hannar samt Brown-hooded Parrot. Via S60 och S59 tar vi oss ut på huvudvägen (H1-8) för vidare färd söderut. Vi stannar en stund och beskådar en elefanttjur i låg *Mopane*. Längs stora vägen har stora ytor bränts, vilket skapar bra biotop för exempelvis Lilac-brasted Roller, African Long-tailed Shrike samt både White och Red-billed Helmet-Shrike. Läckra gycklarörnar vinglar fram på stela vingar. Utsiktspunkten Dzundzwini är måttligt imponerande, men tre par Ground Hornbills gör desto större intryck. Vid Babala ser vi elefanter som dricker ur en vattentank och i bäcken smyger Black Crakes. Red-billed och Southern Yellow-billed Hornbills är tama. I buskagen rör sig liksom orädda Arrow-marked Babbler och över oss flyger Lesser Striped Swallows.

Lunchen intas vid Shingwedzi, där African Mourning Dove planerligt kan adderas till artlistan. Blommande *Aloe* lockar till sig Marico och White-bellied Sunbird, Long-billed Crombec, Cape White-eye, Black-eyed Bulbul samt Glossy och Red-winged Starling. I ett träd sitter Bennett's Woodpecker och på termiken ovanför lodgen skruvar en Brown Snake-Eagle. Vid cafeteria trängs glansstjärnor i väntan på en oönskad matbit. Crested Barbet och Red-headed Weaver är något mindre framfusiga. På plats är också den finske rovfågelsgurun Dick Forsman.

Vi följer sedan Shingwedzi-floden söderut längs S50. Det blir många korta stopp, bl.a. vid ett gömsle. Vi ser en hel del flodhästar, mängder med krokodiler, en röd orm, Bushbuck, Waterbuck, Natal Robin, South African Shelduck, White-fronted Plover samt Saddle-billed, Open-billed stork och Yellow-billed Stork.

Så småningom inser vi att vi börjar få ont om tid för att hinna fram till Letaba innan grindarna stängs. En avlägsen buffelhjord passerar därför relativt snabbt. Som tur är finns det inte så mycket

att se i *Mopane*-skogen, förutom några Double-banded Sandgrouse som lyfter från vägen. Vi blir emellertid tvungna att stanna för en elefant som står i vägkanten. Även detta är en ensam tjur, som uppenbarligen inte heller är särskilt sällskaplig. Med ena foten på gaspedalen betraktar vi varje rörelse. Plötsligt viftar han irriterat med öronen och rusar emot oss. Hastig rivstart bakåt, varpå elefanten inser att vi hellre flyr än illa fäktar. Han lugnar sig, men vill inte flytta sig från vägen. Så småningom har han i alla fall gått en liten bit åt sidan. Vi rullar sakta framåt tills vi är nästan i jämnhöjd med elefanten. Då trycker vi för säkerhets skull ordentligt på gasen, ifall vår vän skulle få för sig att göra ett nytt utfall. Upprymda efter detta nästan onödigt nära möte fortsätter vi färden. Vi hinner inte särskilt långt innan vi möter ytterligare en elefant på vägen. Jaha, det är bara att stanna och avvakta igen. Det blir inte riktigt lika spännande den här gången, men vi får tillämpa samma tillvägagångssätt vid passagen. Som om det inte vore nog, upprepar sig scenariot även en tredje gång. Nu har vi emellertid kommit ut på den asfalterade och betydligt bredare H1-6, vilket underlättar när man ska köra om elefanter...

Snart kommer vi fram till Letaba-floden, där mycket folk har samlats (för att se solnedgången?). I karavan anländer vi till Letaba Lodge precis i tid. Jämfört med Punda Maria är Letaba gigantisk, vilket bl.a. illustreras av att vi gick vilse på väg till restaurangen. Matsalen rymmer utan problem ett tresiffrigt antal gäster och standarden känns högklassig. Till förrätt serveras kronärtskocksoppa och från ett buffébord hämtas diverse sallader. Vi tolkar menyn som att man får välja fisk, kyckling eller kött till huvudrätt. Några beställer fisk och blir mäkta förvånade när personalen sedan frågar om det önskas kyckling eller filé. Fisken var således också förrätt! Med relativt välfyllda magar smakar vi sedan på någon av de alternativa efterrätterna glass, äppelpaj med vaniljsås eller crème caramel. Därefter är det bara att hugga in på ost och kex samt kaffe/té från buffébordet. Lätt övermätta letar vi oss tillbaka till våra hus. I ficklampsljuset kan vi beskåda Greater Bushbaby samt orädda Bushbucks. En senare vandring längs staketet runt hela området (ett par kilometer?) ger inget nytt, men under natten ropar Giant Eagle-Owl.

11/8

Som tredje bil (första morgonen bakom "pole position") lämnar vi lodgen, men olikt de två framförvarande bilarna väljer vi att åka väg H-9 västerut. Förutom några flodhästnäsor ser vi inget speciellt, förrän ett lejonpar dyker upp alldeles bredvid vägen. Den nästan tre meter långa katten med imponerande man markerar sin närvaro på en buske. Jane uppmärksammar rutinerat att de visar tecken på parning. Vi väntar. Hannen verkar emellertid mest sömnig, trots att lejoninnan inviterande stryker framför honom. Efter några stora gäspningar har han återfunnit lusten och de intar lämpliga positioner. Själva parningen varar inte många sekunder och akten avslutas med att de ryter till åt varandra. Därefter ryter hannen sju gånger, liksom för att bekräfta att han minsann ska bli far åt en kommande generation konungar bland djuren. Att på så nära håll få bevittna dessa imponerande kattdjurs intima förehavanden var definitivt en av resans absoluta höjdpunkter!

Upprymda efter dessa upplevelser tar vi norrut på väg S132. En Pearl-spotted Owl sitter nära vägen och en vaktel flyger upp alldeles bredvid. På väg S131 tillbaka österut mot Letaba får vi resans enda regnskur, vilket bl.a. medför ökad fågelaktivitet samt mindre damm efter bilen. White Helmet-Shrike och Ground Hornbill ses vid vägkanten. Vi gör en avstickare till bron över floden norr om Letaba och belönas med resans enda dammsnäppa samt kittlitzstrandpipare och White-fronted Plover sida vid sida. Närmare Letaba ser vi resans första Hamerkop (skuggstork).

Tillbaka på lodgen tar vi en paus för att röra oss fritt en stund och kanske botanisera i souvenirbutikerna eller bland orädda Bushbucks. Bredvid flodbädden står en flock maraboustorkar och ur en stenbelagd brant kikar en slö Rock Monitor. Kurrichane Thrush och Natal Robin tilldrar också visst intresse. I träden ovanför bussen får vi fina observationer av Grey-headed Bush-Shrike.

Längs väg S46 och S93 följer vi Letaba-floden mot Olifants. Bland många observationer kan ett par nära möten med elefanter samt Greater Kudu och flera goliathägrar nämnas. Lunch intas vid Olifants med härlig utsikt över floden. Liksom vid Shingwedzi lockar blommande *Aloe* till sig stubbstjärt, solfåglar, bulbyler och glänsande starar. I träden rör sig Grey-headed Bush-Shrike och Crested Barbet.

Vi tar sedan H8 ut till H1-5 och svänger söderut. Vid bron upptäcks ett par lejon i skuggan av ett träd. Längs H1-4 ses fler giraffer och vid Ngotso möter vi vårtvinskultingar på vift. Längre fram får vi dagens tredje observation av lejon. I träden runt omkring de tre katterna sitter gamar, vilket vittnar om att lejonen bjudit på middag. Bland alla African White-backed Vultures finns åtminstone en Hooded och i närheten ses även White-headed Vulture. Närmare Satara får vi åter nära kontakt

med elefant. Alddeles bredvid sitter Long-tailed Shrike och Burchell's Starling. Vid ett litet vattenhål står en familj (hane+hona+juvenil) sadelnäbbsstorkar.

Vid Satara väljer vi att åka västerut på väg H7. Vid vattenhållet Nsemani frågar vi en man varför det samlats så många bilar ett stycke längre fram. Han svarar att det inte är något annat än African Fish-Eagle, vilket visar sig vara fel. I vägkanten sitter nämligen en ung leopard! Vi får enastående observationer av den vackert fläckiga katten, som trots tecken på nervositet inte drar sig undan. Vid ett tillfälle springer den t.o.m. slalom mellan bilarna! Så småningom lämnar vi trafikkaoset och åker till lodgen för att checka in. Efter middagen lokaliseras en ropande African Scops-Owl i träden utanför våra hus. En nattlig promenad runt lodgen (som är av ungefär samma storlek som Letaba) ger två fascinerande möten med en fläckig hyena. Trots ett stängsel emellan var det ordentligt pulshöjande att på bara några meters avstånd stå öga mot öga med det kraftfulla rovdjuret!

12/8

Innan riktigt alla hunnit in i bussen upptäcker Christer ett djur som lufsar över gräset i halvmörkret. –Det måste vara en Honey Badger! Resans två "juniorer" springer efter och får se den svårsedda honungsgrävlingen på nära håll. När den plötsligt grymtar till med kraftfull stämma finner vi det lämpligast att lämna den ifred. Nöjda med upplevelsen står vi lätt ut med att ha tio bilar framför oss. Vi kan återigen konstatera att det är mycket folk i Kruger.

S100 påstås vara den rovdjurstätaste vägen i hela parken. Vi är uppenbarligen inte ensamma om att känna till detta, eftersom de flesta bilarna i kön väljer denna. Utdelningen blir sparsam, så kanske har djuren lärt sig att hålla sig undan morgonrusningen. En sjungande Yellow-throated Longclaw är dock en trevlig syn. När vi svänger söderut på S41 möter vi snart både kuduantiloper, giraffer och Ground Hornbills. Vid lugna vattendrag erbjuds fina naturbilder. Resans första jakana samt Black Crakes smyger omkring på vattenvegetationen och en White-breasted Cuckoo-Shrike klänger i grenverket. Frukosten avnjuts med fin utsikt vid N'wanetsi. En Dwarf Mongoose visar sig kort, liksom ett par Melba Finch. Mocking Cliff Chat ses också. Längs väg H6 tillbaka mot Satara möter vi en stor buffelhjord på nära håll vid vattenhållet Sonop. Tjurarna är imponerande med sina breda horn av perukkaraktär. En flock White-winged Widows flyger framför bilen och en Steenbok vilar bakom en buske på bränd mark.

Efter en paus inne på lodgen tar vi åter S100 och viker sedan norrut för att via S41, S90 samt S92 nå Olifants vid lunchtid. Vi passerar fler rofyllda vattenövergångar. I ett litet vattenfall vid Gudzani springer Black Crakes. En grupp giraffer verkar vara på väg ner för att dricka, men ångrar sig till slut. Tre svarta storkar skruvar på termikvindar och Southern White-crowned Shrike blir ny art för resan. Waterbuck, Greater Kudu och Water Monitor visar sig också.

Vi återvänder till Satara för ett par timmars rast innan vi ska ut på "night drive" kl. 17. Guiden berättar bl.a. att en elefant kan äta uppemot 200 kg på en dag. En stor del av födan går rakt igenom kroppen, vilket förklarar varför elefantlortar är ganska stora (även om energiutbytet faktiskt är avsevärt mycket större än hos exempelvis människor). I ett träd sitter en Giant Eagle-Owl. En fläckig hyena ses ganska bra, men kvällens mest spännande observation är givetvis leoparden. Dess fläckiga mönster syns tydligt, men vi får tyvärr aldrig riktig närkontakt. Ett möte med den nattaktiva White-tailed Mongoose är en annan höjdpunkt.

13/8

I den klara morgonen beger vi oss söderut på H1-3. Snart upptäcks en fläckig hyena i vägkanten. Den rör sig först bort ifrån oss, men kommer tillbaka och synar oss nyfiket på bara några meters avstånd. Lite längre fram ser vi resans enda sjakal i Kruger. Ett par avstickare från huvudvägen ger bl.a. en ropande stridsörn i en trädtopp. Ett synnerligen imponerande exemplar av *baobab* (Kremetartboom på afrikaans) samt fruktbärande korvträd kan också nämnas. Som vanligt ses även en hel del elefanter och giraffer. Konstigt nog vänjer man sig fort vid närvaron av dessa fantastiska djur.

Alldeles innan vattenhållet Mazithi upptäcker Micke skarpsynt en lejoninna med tre halvv stora ungar. Vi betraktar varandra en stund och fortsätter sedan fram till vattenhållet, som överblickas av en African Fish-Eagle. Red-breasted Swallow ses i närheten. Vid rastplatsen Tshokwane intas frukost i sällskap med Spectacled Weaver samt tama glansstjärnor, Natal Francolin och Tree Squirrel. Arrow-marked Babbler och Southern Boubou skulkar i buskarna.

Färden fortsätter sedan längs H1-2 mot sydväst. I en torr flodfåra vimlar det av bufflar, vilket är en imponerande syn. Vi gör en avstickare på väg S84, varefter vi så småningom kommer till Sabie-floden. Här huserar en flock babianer. Plötsligt kommer en uppretad hane rusande mot oss, tar sats på räcknet och ser ut att vara på väg rakt in i bussen genom det öppna fönstret! Som tur är landar han med en rejäl smäll på taket, varifrån han proklamerar sin överlägsenhet gentemot övriga

flockmedlemmar, innan han tar ett skutt ner från bussen. –Puh! Att aporna tydligen lärt sig utnyttja bilar på olika sätt ser vi när en individ en stund senare kommer liftande med en flakbil från andra sidan bron.

Fikapaus vid Nkuhlu, där bl.a. Red-headed Weaver, Chinspot Batis, Southern Black Tit samt resans enda paradisflugsnappare ses. Därefter fortsätter vi väg H4-1 till floden N'watimhiri. Där skulle det enligt uppgift ha legat lejon alldeles nyligen, men de har uppenbarligen flyttat på sig. Eftersom klockan inte är så mycket beslutar vi att vända norrut igen, för att så småningom ta väg H10 till Lower Sabie. Vid Olifantdrinkgat ses diverse djur, bl.a. flodhäst, drickande/badande elefant, Water Buck, Impala, zebra och buffel samt resans enda små- och spovsnäppa. Vid flodfåran där buffelhjorden sågs på förmiddagen ses nu Banded Mongoose.

Vid Orpendam njuter vi av utsikten och lyssnar till flodhästarnas märkliga läten. Krokodilögon vittnar om att dammen inte är så rofylld som det kan tyckas. I luften patrullerar gycklarörnar och en Black-collared Barbet visar sig öppet i ett kandelaberträd. När vi svänger in på utsiktsplatsen vid Nkumbe hörs ett susande läte. Laura tycker ljudet kommer från bilen, men Christer är säker på att det är cikador som spelar och får bråttom att komma ut. Väl ute kan vi konstatera att vi fått en praktfull punktering. Jim och Micke är dock vana däckbytare och snart är vi ute ur depå och rullar vidare. Efter många mil på steniga vägar kantade av akacior med sylvassa taggar känns det något patetiskt att vi nu, på en fin asfaltsväg, fått en sexkantsnyckel rakt in i däck! Märkligt nog hinner vi inte åka särskilt långt, förrän vi passerar en bil som också fått punktering. Undrar vilket verktyg de råkat ut för? En trevligare iakttagelse är en Lilac-breasted Roller, som visar upp sig fint alldeles bredvid vägen.

Vid 16-tiden anländer vi till Lower Sabie. På en sten omgärdad av forsande vatten poserar en goliathäger i fint eftermiddagsljus och väl inne på lodgen kan vi njuta av lugnet vid floden. Flodhästarna ser som vanligt ut att ta tillvaron med ro och på sandbankarna finns bl.a. sex svarta storkar, fyra bronsibisar samt några stytlöpare och Water Dikkop. Trots harmoniska vyer vid lodgen lockar chansen till ytterligare en "night drive" ännu mer. Det blir därmed snabba ryck och kl. 17.25 är vi åter iväg.

Vid Sunset Dam utnyttjar vi de sista solstrålarna till att beskåda flodhästar samt jakanor och hägrar, som springer runt på täcket av vattensallad (observera att bisatsen endast gäller fåglarna). Vår chaufför och guide tar oss vidare på väg H4-1 och svänger sedan västerut på S21. Vid vattenhållet Nhlotini vänder vi. Dittills hade vi inte sett mycket förutom Mozambique Nightjar, men på tillbakavägen händer det desto mer. En fläckig hyena visar sig snabbt och strax efteråt ser vi Large-spotted Genet. Via väg S79 närmar vi oss så sakteliga åter Lower Sabie. Plötsligt uppenbarar sig ett lejonpar på vägen och vår chaufför accelererar snabbt för att komma närmare. Paret passerar oss, varpå vi vänder bilen och följer efter en liten bit. Vi får se de vackra katterna mycket fint, innan de så småningom viker av från vägen och försvinner spårlöst in i den täta vegetationen. Vi hinner emellertid inte mer än vända, förrän vi skymtar nya ögon längre fram på vägen. Den här gången är det två lejonhannar som fattat tycke för den varma vägbanan. Vi får den stora förmånen att följa deras förehavanden under 25 minuter! En av dem rullar/gnider sig i någon spillning och börjar sedan även slicka i sig av det. Detta något osmakliga beteende kan tyckas svårt att förklara, men det är åtminstone känt att rovdjur ibland försöker dölja sina doftspår på liknande sätt. Nåja, osmaklig kamouflering eller inte, en enormt fascinerande upplevelse fick vi i alla fall vara med om.

När klockan närmar sig 20.00, vilket innebär senast tillåtna tid för att vistas utanför grindarna, kör vi sakta men bestämt förbi de jättelika kissarna och lämnar dem bakom oss. I tron att det nu blir raka vägen till lodgen, konstaterar vi att det till slut blev en mycket lyckad tur. Knappt har vi avslutat meningen, förrän ytterligare fyra lejon (unga hannar) siktas i billyktornas sken. Som om det inte vore nog, träffar vi på en elefantmamma med unge. Hon verkar bli obehagligt överraskad över mötet, vilket får henne att vifta med öronen och markera med en trumpetstöt. Vi rullar därmed vidare, men inte heller denna gång hinner vi särskilt långt innan vi stöter på patrull. Inne bland buskarna står en stor och mörk koloss. Vi hinner visserligen inte se så värst mycket mer än baken, men den snabba skymten av profilen indikerar ändå tydligt att det är en svart noshörning. Därmed har vi fått en komplett "Big Five"! Avsevärt senare än tillåtet anländer vi till lodgen, men vi kan ju inte rå för att vägen blockerades av vilda lejon...

I gemytlig anda avnjuts en god buffémiddag och vi är alla överens om att våra förväntningar på resan definitivt överträffats. Undertecknad vill här ta tillfället i akt att än en gång tacka för en suverän resa, som givetvis inte blivit lika bra utan en perfekt grupp deltagare. Ett särskilt tack för de alltför vänliga avslutningsorden samt den fina boken vill jag också framföra.

Nattlys runt lodgen ger bl.a. African Civet samt både Wahlberg's och Peters's Epauletted Fruit-Bat.

Sista morgonen i Sydafrika. Vi lämnar Lower Sabie som fjärde bil, men innehar snart tätposition i nordvästlig riktning på väg H4-1. I halvdunklet skymtar vi ett par lejon i buskarna och lite längre fram ses en söt Bushbuck-kalv i sällskap med mor samt en fin bock (pappa?). Vid bron över Sabie-floden njuter vi av fina morgonvyer med flodhästar och rofylld soluppgång. Babianflocken är kvar i närheten och vi stannar en stund och iakttar deras morgonbestyr. En halvstor unge står på huvudet, så att mamma lättare kommer åt att lusa bakdelen. En annan individ verkar kombinera putsning med stretching. "Kung Loui" njuter av morgonens första solstrålar och som flockens överhuvud låter han givetvis en av sina undersåtar sköta putsningen. Purple-crested Lourie ses också bra.

Vid korsning söder om Skukuza stannar vi för att kolla kartan och fundera över vilken väg vi ska åka ut ur parken. Vackra Golden-breasted Buntings hoppar i vägkanten. Plötsligt stannar en ensam dam (kontorsklädd och förmodligen på väg till jobbet) bredvid oss. Hon undrar om vi ska mot Pretoriusskop. Eftersom det ligger någorlunda söderut svarar vi positivt, varpå hon berättar att det ligger en flock vildhundar alldeles bredvid vägen åt det hållet. Vi tackar för informationen och med ens har vi rutten klar för oss. Tänk om vi fick se Afrikas sällsyntaste rovdjur som grädde på moset! Med hög puls rullar vi de dryga två milen mot den plats damen angett (med exakt kilometertal). Som bonus upptäcks resans enda Klipspringer på en fin klippa ("kopie") bredvid vägen. Vi vågar dock inte stanna för länge. Kommer vildhundarna att vara kvar?

5,3 km väster om Transport Dam (väg H1-1) skulle hundarna vara, men väl där ser vi inga livstecken. Har de dragit vidare? Vi åker över nästa kulle och ser ett antal bilar, vilket inger hopp. När vi kommer fram tittar vi intensivt åt sidan och visst finns hundarna där! Först ser vi bara en individ på en öppen bränd yta, men efter hand upptäcker vi fler. Bakom lite gräs och annan bråte gömmer sig några valpar. Till slut summerar vi sex vuxna och sju valpar. –Wow! En av de vuxna hundarna haltar tyvärr illa och kanske är det därför flocken är så stationär (tydligen fanns de på platsen även igår). Att individerna är kända bekräftas även av att en av dem bär en radiosändare om halsen. Aktiviteten är ganska loj, men några av valparna tumlar i alla fall runt i lek då och då. Brubru, Southern White-crowned Shrike och White-browed Robin ses också på lokalen. Efter en stund blir vi dock tvungna att slita oss. Via ett snabbt besök vid Transport Dam tar vi väg H3 söderut till rastplatsen Afsaal, där ett flertal Red-billed och Southern Yellow-billed Hornbills hoppar sida vid sida.

Snart är vi på väg igen, i förhoppning om att hinna få ytterligare några fina upplevelser av det fantastiska djurlivet i Krugerparken. Alldeles söder om Afsaal står tre vita noshörningar och strax därefter får vi extrema närobsar av ett par Ground Hornbills. Vi gör en avstickare till "Renosterpan", där det under morgonen setts gepard, men nu är det tämligen tomt. Så småningom närmar vi oss den stora in-/utfarten vid Malelane. Några impala-antiloper blir de sista djuren vi ser, innan vi lämnar parken kl. 11.20. Strax därefter är vi ute på N4:an och rullar i riktning mot Johannesburg. Väster om Nelspruit åker vi på minst sagt kuperade vägar genom vackert bergslandskap med gott om vinodlingar. Så småningom kommer vi ner i slättlandskapet som omger storstadsområdet runt Johannesburg.

Vid 16-tiden anländer vi till Jan Smuts-flygplatsen och summerar totalt 620 mil under resan. Efter incheckning och möjlighet till besök i souvenirbutiker etc. lyfter vi något försenade strax efter kl. 19. En känsla av välbehag infinner sig när man lutar sig tillbaka i flygstolen med färsk minnen från en enastående resa på näthinnan. Den korta nattsömnen inbjuder till drömmar om "de fem stora", gepard, vildhund, sekreterarfågel, koritrapp, strids- och gycklarörn samt många andra fantastiska djur vi fått uppleva under de gångna veckorna.

Flygresan går planenligt och följande morgon landar vi på Schipol i Amsterdam. Efter ett par timmar på denna stora flygplats är det så dags att ta farväl. Michael, Jim & Jane flyger sedan till Landvetter, Christer till Kastrup och Laura, Daniel, Jan & Solweig till Arlanda. Som alltid innebär avsked från ett trevligt resällskap ett mått av vemod, men också hopp och förvisning om återförening. Kanske får vi då även se Christer bära strumpor.

Åter hemma i den svenska sommarvärmen väntar sedan återupplevelser av resan i form av berättelser för anhöriga och genomgång av insamlat bildmaterial. Men det är en helt annan historia...

Däggdjur

Av de på resan 65 bestämda arterna var 13 endemer, vars artnamn skrivs med fet stil. En endem förekommer per definition endast inom aktuell region. Här hänvisas till *Södra Afrika*, vilket är ett inarbetat geografiskt begrepp som betecknar området söder om floderna Kunene, Kawango och Zambezi. Dessa floder utgör nordgränsen för Namibia och Zimbabwe, medan Mozambique delas mitt itu. Listan anger lokaler i kronologisk ordning och belägenhet oftast som närmsta lodge inom parkerna.

Sydfrika hyser totalt 236 däggdjursarter, varav 109 räknas som större/medelstora (inklusive elefantnäbbmöss och 12 arter kustnära valfiskar). Övriga grupper är näbbmöss (13 arter), Golden Moles (13), fladdermöss (49) och smågnagare (52). Fladdermössen lämnades till största delen obestämda, eftersom fältbestämning i många fall är näst intill omöjligt. (En fotograferad individ i grottorna vid Sterkfontein kan eventuellt artbestämmas i efterhand.) Att leta efter små "nattaktivister" kändes inte heller särskilt motiverande.

Macroscelidea (Elefantnäbbmöss)	
Four-toed Elephant-Shrew <i>Petrodromus tetradactylus</i>	1 ex Punda Maria 8-9/8. Ett synnerligen fascinerande djur med blixtnabba rörelser! Dess stampande med foten i löven, vilket framkallade ett rasslande läte, utgjorde förmodligen varningssignal.
Chiroptera (Fladdermöss)	
Peters's Epauletted Fruit-Bat <i>Epomophorus crypturus</i>	2 ex Punda Maria 8/8, hörd Letaba 10-11/8, 5 ex Satara 12/8, 10-20 ex Lower Sabie 13-14/8.
Wahlberg's Epauletted Fruit-Bat <i>Epomophorus wahlbergi</i>	10-20 ex Lower Sabie 13-14/8. Svår att skilja från närmast ovanstående art, med vilken den förekommer sympatriskt (vilket var fallet vid Lower Sabie). Bestämningen grundar sig på annorlunda läte och grundfärg.
Mauritian Tomb Bat <i>Taphozous mauritanus</i>	5-10 ex Lower Sabie 13/8.
Primates (Apor)	
Chacma Baboon <i>Papio ursinus</i>	15 ex Wilem Pretorius 29/7, 10-100 ex dagligen i Kruger 9-14/8. Fula men charmiga filurer!
Vervet Monkey <i>Cercopithecus aethiops</i>	30-50 ex Sandveld 29-30/7, 6+1 ex längs vägen Barberspan – Rondalia die Oog 7/8, 10-50 ex dagligen i Kruger 9-14/8. Den gröna markattan är konstaterad bärare av viruset HIV-3, vilket är närbesläktat med det fruktade HIV-4 som utvecklar AIDS. Apan anses som en delikatess i framförallt Västafrika, där den jagas hårt med påk, pil och båge. Den kan då tänkas bita tillbaka och på så sätt överföra HIV-3 till människan. Spekulationer om att HIV-3 sedan transformerats till HIV-4 saknar bekräftelse, men fortfarande vet ingen varifrån HIV-4 härstammar.
Samango Monkey <i>Cercopithecus mitis</i>	1 ex Magoebaskloof 8/8.
Greater Bushbaby <i>Otolemur crassicaudatus</i>	2 ex Punda Maria 8/8, 1 ex Letaba 10/8. Denna halvapa ger ifrån sig hjärtskärande skrin, likt en förtvivlad baby.
Lagomorpha (Harar & kaniner)	
Cape Hare <i>Lepus capensis</i>	1 ex Nossob (night drive) 2/8, 5 ex Twee Rivieren (night drive) 5/8. Utbredd över hela Afrika, Iberiska halvön och Centralasien. Tidigare ansågs även vår fälthare vara en ras av kapharen.
Scrub Hare <i>Lepus saxatilis</i>	5 ex Sandveld 29-30/7, 4 ex Witsand 30/7, 1 ex Punda Maria 8-9/8, 1 ex Satara 11/8, 1 ex Lower Sabie 13/8.
Rodentia (Gnagare)	
Cape Ground Squirrel <i>Xerus inauris</i>	Vanlig i väster. Noterad dagligen 29/7-7/8. Talrik i Kgalagadi med bl.a. 50 ex vid Union's End 3/8.
Tree Squirrel <i>Paraxerus cepapi</i>	2 ex Punda Maria 9/8, 5 ex Shingwedzi 10/8, 15 ex Letaba 11/8, 4 ex Satara 12/8, 1 ex Tshokwane 13/8.
Springhare <i>Pedetes capensis</i>	10 ex Sandveld 29/7, 20 ex Witsand 30/7, 20 ex Nossob (night drive) 2/8, 10 ex Twee Rivieren (night drive) 5/8. "Minikängrun" är ensam art i familjen.

Four-striped Grass Mouse <i>Rhabdomys pumilio</i>	2-20 ex dagligen i Kgalagadi 1-5/8. En av världens vackraste gnagare!
Tree Mouse <i>Thallomys paedulus</i>	1 ex Nossob (night drive) 2/8.
Brants's Whistling Rat <i>Parotomys brantsii</i>	2-50 ex dagligen i Kgalagadi 31/7-5/8. Ger ifrån sig en hög vissling vid fara, varpå alla snabbt försvinner ner i sina gångar.
Carnivora (Rovdjur)	
Cape Fox <i>Vulpes chacma</i>	1 ex Nossob (night drive) 2/8, 1 ex Twee Rivieren (night drive) 5/8.
Bat-eared Fox <i>Otocyon megalotis</i>	Totalt ca 30 ex i Kgalagadi 1-5/8. Med sina stora öron lyssnar de efter termiter under marken.
Black-backed Jackal <i>Canis mesomelas</i>	Totalt 100-125 ex i Kgalagadi 31/7-5/8, 1 ex S Satara 13/8. Avskydd och hatad av många fårfarmare för dess (o)vana att lura på lammfödselar.
African Wild Dog <i>Lycaon pictus</i>	13 ex (sex vuxna + sju valpar) 22 km O Pretoriuskop 14/8. En av resans absoluta höjdpunkter! Vildhunden är numera mycket sällsynt och den totala populationen understiger förmodligen 5000 individer. Med 350-400 ex är Kruger bland de bästa platser att se vildhund, vilket numera är endast få förunnat. Starkaste stammarna i övrigt finns södra Tanganyika samt i norra Namibia – norra Botswana – västra Zimbabwe. Totalfridlyst sedan länge, men dess sociala liv (alla individer ur främmande flockar hälsar på varandra vid möten), gör att rabies och valpsjuka får blixtsnabb spridning. Största hotet mot arten utgörs emellertid av den snabbt ökande befolkningen med många halvtama hundar.
Honey Badger <i>Mellivora capensis</i>	1 ex Satara 12/8. Honungsgrävlingen samarbetar ofta med Greater Honeyguide. Fågeln leder grävlingen till bibon, som sedan plundras gemensamt.
Banded Mongoose <i>Mungos mungo</i>	5-6 ex Pafuri 9/8, 2 ex SV Tshokwane 13/8.
Slender Mongoose <i>Galerella sanguinea</i>	1 ex Sandveld 29/7, 1 ex Nossob – Mata Mata 4/8, 1 ex längs vägen Kgalagadi – Barberspan 6/8, 5 ex Punda Maria – Letaba 10/8, 1 ex O Satara 12/8.
Dwarf Mongoose <i>Helogale parvula</i>	1 ex N'wanetsi 12/8.
White-tailed Mongoose <i>Ichneumia albicauda</i>	1 ex Satara (night drive) 12/8.
Yellow Mongoose <i>Cynictis penicillata</i>	Tämligen allmän i Kalahari. 1-10 ex dagligen 28/7-7/8.
Suricate <i>Suricata suricatta</i>	1 ex Sandveld 29/7, 13 ex Kaspersdraai 2/8, 1+8 ex S Union's End 3/8, 15 ex Nossob – Mata Mata 4/8, 15 ex Twee Rivieren 5/8. Med sin familjesammanhållning och spanarbeteende ett av Afrikas mest fascinerande däggdjur. En given favorit!
Small-spotted Genet <i>Genetta genetta</i>	1 ex Nossob (night drive) 2/8, 2 ex Nossob 3/8, 1 ex Twee Rivieren (night drive) 5/8. Utbredningsområdet sträcker sig ända upp till Israel och sydvästra Europa.
Large-spotted Genet <i>Genetta tigrina</i>	2 ex Punda Maria 9/8.
Small-/Large-spotted Genet <i>Genetta genetta/tigrina</i>	1 ex Lower Sabie (night drive) 13/8.
African Civet <i>Civettictis civetta</i>	1 ex Lower Sabie 13/8.
Spotted Hyena <i>Crocuta crocuta</i>	8 ex S Nossob 1/8, 2 ex S Nossob 2+4/8, 4 ex SO Mata Mata 5/8, 1 ex + hörd Satara 11-12/8, 1 ex Satara (night drive) 12/8, 1 ex S Satara 13/8, 1 ex + hörd Lower Sabie 13-14/8. Den fläckiga hyenan har de allra kraftigaste käkarna bland rovdjuren och kan med dessa t.o.m. krossa elefantben. Familjegrupperna är effektiva jägare, men jagar enbart nattetid. Mer än hälften av jaktförsöken ger resultat, men ofta blir de bestulna på bytet av lejon. När katterna ätit färdigt vilar de ofta direkt på platsen, medan hyenorna moloket tittar på. Det är förklaringen till varför hyenan fått sitt rykte som asätare av lejonens byten, trots att det alltså förhåller sig tvärtom. Enligt beräkningar finns ca 40 000 fläckiga hyenor i Afrika. Utanför nationalparkerna hotas både hyenor och lejon av giftutläggning, då de inte är önskvärda på boskapsskötarnas marker.
Brown Hyena <i>Hyaena brunnea</i>	1 ex Nossob (night drive) 2/8, 1-2 ex Nossob 3/8, 1 ex Mata Mata 4/8. Till skillnad från sin dominante kusin lever den bruna hyenan mest av as och smådjur. Därmed undgår den farmarnas avsky, men tyvärr drabbades arten tidigare mycket hårt av det gift som var avsett för fläckiga hyenor och lejon. Då dessa nu försvunnit från stora områden har den bruna hyenan återtagit terräng. Med ca 7000 ex är den vanligare, om än sällan sedd, än den fläckiga i Södra Afrika.

Caracal <i>Felis (Lynx) caracal</i>	1 ex Nossob (night drive) 2/8. En effektiv jägare som i stora delar av Sydafrika och Namibia övertagit nischen efter lejon, fläckig hyena, gepard, leopard och sjakal. I exempelvis Östafrika och Kruger är den hänvisad till att jaga fåglar, vilka skickligt fångas i flykten med jätteskutt, men i avsaknad av konkurens jagar den allehanda byten upp till storlek av får och springbok. Fårfarmare ser inte caracalen med blida ögon. Som tur är går den inte på förgiftade åtlar, vilket konkurrenten sjakalen gör, och därmed är den svår att utrota. Årligen fångas/skjuts ca 5000 individer i Sydafrika och Namibia utan påtaglig beståndseffekt. Södra Afrika hyser förmodligen över halva beståndet av denna afroasiat. Likt leoparden förstår caracalen att hålla sig osynlig. Den är således dagaktiv i skyddade områden och nattaktiv där den förföljs.
Lion <i>Panthera leo</i>	1 ex (ung hane) Kaspersdraai 1/8, 2 ex (honor) SO Mata Mata 5/8, 2 ex (♂♀) SV Letaba 11/8, 2+3 ex Olifants – Satara 11/8, 4 ex (hona med ungar) Mazithi 13/8, 2+2+4 ex (♂♀ + 2 ♂♂ + 4 ♂♂) Lower Sabie (night drive) 13/8, 2 ex NV Lower Sabie 14/8. Lejon lever i samma dilemma som den fläckiga hyenan, då ingen av dem är kompatibla med varken boskapsskötsel eller bebyggelse. Under antiken fanns det troligen över en miljon lejon spridda över Afrika, västra Asien och södra Balkan. Numera förekommer ”djurens konung” endast fläckvis i Afrika söder om Sahara samt i Gir Forest, Gujarat, Indien. Världspopulationen uppskattas till 30 000 – 100 000 djur. De tätaste bestånden finns i Serengeti/Masai Mara och Kruger med 2500 individer i vardera område. Lejonet är ensidigt inriktat på stora däggdjur. Det försvinner därmed snabbt från områden där bytesdjuren utrotats, såsom i Västafrika och västra Asien. När inbördeskriget i Moçambique avslutades fanns det gott om lejon. De och hyenorna var de enda som fick ut något av kriget, som resulterade i herrelös boskap samt över en miljon människolik. I Kruger har lejonen nu lärt sig att äta flyktingar från Moçambique. Parken utgör oöverskådad landsgräns och många ser där en möjlig flyktväg in till ”det förlovade landet” Sydafrika. Istället möter de något av de 2500 hungriga lejonen, som enligt beräkningar ätit upp lika många människor. Problem med inavel (Etosha) och spridning av exempelvis tuberkulos (Kruger) ökar i reservat.
Leopard <i>Panthera pardus</i>	1 ex N Montrose 1/8, 1 ex Nossob 2/8, 1 ex Nsemani 11/8, 1 ex Satara (night drive) 12/8. Väldigt skiftande observationer av denna fantastiskt vackra katt. Fyra leoparder är mer än godkänd utdelning. Av Afrikas tre stora katter är leoparden den som ses mest sällan. Den är extremt bra kamouflerad och dessutom klok nog att hålla sig osynlig, precis som om den förstod att bästa möjliga överlevnad uppnås genom att skapa minsta möjliga uppmärksamhet. Dess ställning som högedelt vilt bekräftas av att leoparden pryder den högsta sedelvalören i Sydafrika (R200). Trots decennier av hård jakt på stora kattdjur har leoparden hållit ställningarna väl. Beståndet i tropiska Afrika beräknas till 500 000 – 1 000 000 individer. Därutöver tillkommer ca 50 000 djur i Nordafrika och Asien. Den kan anpassa sig till samtliga biotoper, även villaförorter i storstäder, bara det finns mat. Leoparderna äter allt från möss, fisk och avfall till stora antiloper.
Cheetah <i>Acinonyx jubatus</i>	1 ex Nossob – Union’s End 3/8. Minnet av mötet med geparden i Kalahari är förenat med andlös tystnad och beundran inför detta värdiga djur. Den smäckra och högbenta katten är världens snabbaste däggdjur med 115 km/h som högsta uppmätta hastighet. Den är extremt startsnabb och kan accelerera 0-100 km/h på 3 sekunder. Bytesvalet är ensidigt inriktat på antiloper i storlek Steenbok-Springbok-Impala-Hartebeest (yngre). Finns ej dessa försvinner geparden, vilket inträffat i bl.a. Västafrika och västra Asien. Hyfsat stora populationer finns endast kvar i Namibia – Kalahari – sydvästra Zambia samt norra Tanganyika – södra Etiopien. Lejon och fläckiga hyenor driver lätt bort geparden från dess byten och geparden gynnas därmed av att de två större konkurrenterna försvinner. Geparden har den lägsta kända genetiska bandbredden bland däggdjuren. Samtliga nu levande individer, ca 10 000 st, härstammar troligen från en enda gravid hona som levde för 11 000 år sedan. De våldsamma klimat- och biotopförändringar som inträffade efter den senaste istiden, orsakade då massdöd och drev geparden till utrotningens brant.

African Wild Cat <i>Felis lybica</i>	2 ex Nossob (night drive) 2/8, 2 ex N Nossob 3/8, 1 ex SO Mata Mata 4/8, 4 ex Twee Rivieren (night drive) 5/8. Tämjdes av egyptierna och är stamfader till all världens tamkatter. Den skiljer sig från dessa på något större storlek, rödbruna baksidor på öronen samt svarta streck på benen.
Proboscidea (Elefanter)	
African Elephant <i>Loxodonta africana</i>	5-40 ex dagligen i Kruger 9-14/8. Förmodligen överträffar elefantens intelligens även chimpansens och därmed är den antagligen världens klokaste djur näst människan (även om man verkligen kan ifrågasätta vissa människors så kallade intelligens...). Elefanten har ett utvecklat känsloliv, enormt minne och mycket låg ungdomlighet. De är också sociala och tar hand om varandra. Dess betar är Afrikas vita guld, som blivit elefantens olycka. Tjuvjakten med automatvapen har varit oförsonlig. För 200 år sedan strövade kanske 10-15 miljoner elefanter omkring i Afrika, numera är de bara ca 500 000. Av dessa finns ca 8000 djur i Kruger och totalt ca 150 000 ex i Södra Afrika. 90-talets förbud mot elfenbenshandel har givit resultat. Elefanten ökar nu i Afrika norr om Zambezifloden. Men det är bara en kortsiktig lösning och det drabbar länder med välkött viltvård. Alla länder i Södra Afrika nådde redan på 80-talet maximal elefantnumerär och tjuvjakten har inte varit något stort problem. På lång sikt är elfenbenet elefantens räddning. En elefant äter 250 kg mat om dygnet och trampar ner växtligheten ordentligt. De kan också vara farliga och det är således dyrbart att hålla elefanter i bebyggda områden. De måste betala för sig och elfenbenet är deras hårdvaluta. En väl fungerande elfenbenshandel i väl fungerande länder är det enda som på lång sikt kan hålla 3-4 miljoner elefanter i Afrika.
Hyracoidea (Klippgrävlingar)	
Cape Rock Dassie <i>Procavia capensis</i>	3x3 ex längs vägen 30-31/7 respektive 6/8. Genuppsättningen sägs vara mest lik elefantens!
Perissodactyla (Uddtåiga hovdjur)	
Burchell's Zebra <i>Equus burchellii</i>	30 ex Willem Pretorius 29/7, 35 ex Sandveld 29-30/7, 10-70 ex dagligen i Kruger 9-14/8. Arten är uppdelad i ett flertal raser. Den sydafrikanska rasen <i>chapmani</i> har en ljusbrun "extra-rand" mellan de mörka ränderna, medan exempelvis den kenyanska rasen <i>grantii</i> har helt svarta (ju längre söderut desto blekare ränder). Den randiga dräkten är ett förvånansvärt bra kamouflage, som i värmedaller "suddar ut" zebrans kontur.
White Rhinoceros <i>Ceratotherium simum</i>	15 ex (sju mödrar med varsin unge samt en hane) Willem Pretorius 29/7, 2 ex (mor med unge) Sandveld 29/7, 3 ex S Afsaal 14/8. Ungen går oftast snett framför sin mamma, så att hon har uppsikt över den. Är nu endemisk sedan den nordliga rasen i nordöstra Kongo troligen utrotats. 1920 fanns bara ca 100 djur kvar i Shakans gamla jaktreservat Umfolozi i KwaZulu-Natal. Starka skyddsåtgärder med bl.a. translokaliseringar har gjort att det nu finns ca 6000 individer spridda i Södra Afrika, varav 5000 i Sydafrika. Den vita (gräsklippar-)noshörningens loja mentalitet gör att det är den som får representera släktet i djurparker, eftersom kusinens lynniga temperament är för farligt för personal. Den svarta noshörningen är strikt fridlyst överallt och då får storviltjägare, som vill ha en komplett "shooting list" på "The Big Five", hålla till godo med vit noshörning. Skottfällorna på gamla, nästan självdöda, svarta noshörningar säljs av Natal Parks Board för 50 000 USDollar – och det finns köpare! Pengarna går direkt tillbaka till naturvården och lokalbefolkningen.
Black Rhinoceros <i>Diceros bicornis</i>	1 ex Satara (night drive) 13/8. Den spetsiga nosen är konstruerad för att passa mellan akaciataggar och liknande under fördosök. P.g.a. vanan att hålla till i tät buskvegetation är den betydligt mer svårsedd än sin större kusin. Ungen följer efter sin mamma, som vill "röja väg" bland buskarna.

Artiodactyla (Partåiga hovdjur)	
Warthog <i>Phacochoerus aethiopicus</i>	12 ex Pietersburg 8/8, 7 ex Punda Maria – Pafuri 9/8, 2-8 ex dagligen i Kruger 11-14/8. Springer som en radiobil med svansen som antenn.
Hippopotamus <i>Hippopotamus amphibius</i>	25-100 ex dagligen i Kruger 10-14/8. Flodhästen saknar åtråvärda attribut som noshörningen och elefanten. Därmed har den klarat sig bra i östra och södra Afrika, men p.g.a. torrt klimat är den lokaliserad kring permanenta floder och vattendrag. I ständigt köttahungrande Västafrika är jakten intensiv och där har ideala biotoper tömts på flodhästar. Den totala populationen beräknas till drygt 150 000 individer, fördelat på 5000 i Väst- och Centralafrika, 70 000 i Östafrika samt 80 000 i Södra Afrika (varav 40 000 i Zambia). Det har tidigare säkerligen funnits över en miljon flodhästar i västra och centrala Afrika. Flodhästen anses i konkurrens med krokodil och orm vara det större djur som dräper flest människor i Afrika. Nästan alltid är det omedvetna misstag, då den efter nattligt födosök skräms ner till vattnet och i panik springer ner en människa som kommer i vägen, oftast en kvinna som tvättat kläder/husgeråd.
Giraffe <i>Giraffa camelopardalis</i>	10 ex Sandveld 30/7, 22 ex SO Mata Mata 5/8, 1+1+1 ex Punda Maria – Letaba 10/8, 10-100 ex dagligen i Kruger 11-14/8. Som det latinska namnet antyder skapades giraffen som en korsning mellan kamel och leopard. Det ståtliga djuret är framgångsrikt återintroducerat i många mindre parker. Liksom det mesta av "megafaunan" är den näst intill utrotad i Västafrika.
African Buffalo <i>Cyncerus caffer</i>	50 ex Shingwedzi – Letaba 10/8, 150 ex Sonop 12/8, 150 ex SV Tshokwane 13/8, 6 ex Lower Sabie – Malelane 14/8. Buffeln är mycket känslig för mul- och klövsjuka. Veterinärkraven är därmed tuffa inför en återintroducering inom farmardistrikt. Äldre tjurar blir ofta asociala och stöts ut från hjorden eller drar sig undan till ett eremitiskt liv. De är ständigt arga och sådana "bad buffaloes" är de som givit frö till storviltjägarnas berättelser. För en naturflanör kan det vara bra att veta att en ensam buffel är farlig, medan en hjord är harmlös.
Eland <i>Taurotragus oryx</i>	3+60 ex Willem Pretorius 29/7, 2 ex Sandveld 30/7. Älgantilopen är Afrikas största och hade tidigare samma betydelse för sanfolken (bushmen) som bisonoxen för indianerna i Nordamerika och är ofta avbildad på klippmålningar. Utrotad över stora områden men framgångsrikt reintroducerad.
Greater Kudu <i>Tragelaphus strepsiceros</i>	10-20 ex Sandveld 29-30/7, 10 ex Pietersburg 8/8, 5-30 ex dagligen i Kruger 9-14/8. Med sina korkskruvshorn och sin storlek tillhör bockarna de mest populära jakttroféerna. De har nästan samma betydelse som älgen för fennoskandier. Kudun lever i relativt tät biotop och klarar jakttrycket mycket bra.
Southern Nyala <i>Tragelaphus angasii</i>	35 ex Pafuri – Punda Maria 9/8, 10 ex Punda Maria – S Shingwedzi 10/8. Med sin avancerade ornamentering intar bocken lätt en plats bland Afrikas vackraste antiloper. Bunden till tät flodvegetation.
Bushbuck <i>Tragelaphus scriptus</i>	1 ex (♂) Willem Pretorius 29/7, 3-15 ex dagligen i Kruger 10-14/8. Förekommer med ca 40 raser i de flesta typer av skog över hela kontinenten. En av Afrikas vanligaste antiloper, trots att man sällan ser stora antal.
Roan Antelope <i>Hippotragus equinus</i>	5 ex Willem Pretorius 29/7. Reintroducerad till områden där den tidigare utrotats, men eftersom den tyvärr är mycket sjukdomskänslig finns stora luckor inom utbredningsområdet. Dess inhemska namn "Bastergemsbok" betyder "hybridgemsbok".
Sable Antelope <i>Hippotragus niger</i>	16 ex Willem Pretorius 29/7, 20 ex Sandveld 29-30/7, 15 ex Pietersburg 8/8. Zimbabwes nationaldjur är utan tvekan en av Afrikas förnämsta antiloper och en oerhört dyr trofé för storviltjägaren. Utrotad men reintroducerad i flera områden. Översättningen från Afrikaans ("Swartwitpens") blir "svartvitbuk", vilket syftar på bocken.
Gemsbok <i>Oryx gazella</i>	10 ex Willem Pretorius 29/7, 15 ex Sandveld 29-30/7, 10 ex Twee Rivieren 31/7, 75-350 ex dagligen i Kgalagadi 1-5/8. Namibias nationaldjur är en stridbar antilop, vars spjuthorn kan punktera attackerande lejon. Honorna har smalare och längre horn. Oryxen är en av de allra mest extrema större däggdjuren i flera avseenden. Likt få andra kan den överleva med en kroppstemperatur på 45°C. Genom ett intelligent avkylningssystem i näshålorna svalkas blodet innan det går upp i hjärnan, som på så vis skyddas från överhettning. Får det mesta av vattnet genom födan, t.ex. tsamma-melonerna i Kalahari, och behöver därmed dricka mycket sällan.

Waterbuck <i>Kobus ellipsiprymnus</i>	4 ex Pietersburg 8/8, 10-50 ex dagligen i Kruger 10-14/8. Namnet på denna tjockpälsade antilop kommer av dess vana att vid skrämsel fly ut i vatten. Sekret med doft(stink)ämnen gör köttet i princip oätligt för alla utom gamar.
Mountain Reedbuck <i>Redunca fulvorufula</i>	2 ex Willem Pretorius 29/7. Reliktartad utbredning på berg i Kamerun samt Öst- och Sydafrika.
Black Wildebeest <i>Connochaetes gnou</i>	200 ex Willem Pretorius 29/7. En riktig "fighter" som tveklöst stångar ihjäl lika stora antiloper av andra arter om utrymmet blir för trångt. Vitsvangsnun var i gamla tider högplatåns dominerande djur och strövade då i hjordar på hundratusentals individer. Vid sekelskiftet höll arten på att totalt utrotas, för att bli mat åt hungrande människor och soldater under Anglo-Boerkriget. Några framsynta farmare lyckades skydda ca 1000 djur och idag finns ca 50 000 vitsvangsnuer i privata och offentliga reservat. Den pryder för övrigt R5-myntet.
Blue Wildebeest <i>Connochaetes taurinus</i>	15-20 ex Sandveld 29-30/7, 3 ex Twee Rivieren 31/7, 200-500 ex dagligen i Kgalagadi 1-5/8, 40-50 ex dagligen i Kruger 11-14/8. Tillsammans med stäppzebran den viktigaste komponenten bland "plains game" i Östafrika. Den strimmiga gnun är den viktigaste födobasen för lejon och fläckiga hyenor.
Red Hartebeest <i>Alcelaphus buselaphus</i>	15 ex Willem Pretorius 29/7, 10-20 ex Sandveld 29-30/7, 1+17+25+2 ex i Kgalagadi 1-4/8, 3 ex Pietersburg 8/8. Koantilopen har funnits över nästan hela Sydafrika, utrotats och återintroducerats.
Tsessebe (Topi) <i>Damaliscus lunatus</i>	50 ex Sandveld 29-30/7, 10 ex Pietersburg 8/8, 5 ex Punda Maria – Pafuri 9/8. Lever i samma biotoper som gnu och zebra, men eftersom den kräver sött gräs är den betydligt fåtaligare. Benämns även Sassaby, Tiang och Korrigum i olika delar av Afrika.
Blesbok <i>Damaliscus dorcas</i>	10-15 ex Willem Pretorius 29/7. Tillsammans med vitsvangsnun den viktigaste komponenten bland "plains game" i den ursprungliga faunan på den sydafrikanska platån. Bonteboken i sydvästra Kapprovinsen är en ras av blesbok.
Impala <i>Aepyceros melampus</i>	15-20 ex Sandveld 29-30/7, 15 ex Pietersburg 8/8, 50-250 ex dagligen i Kruger 9-14/8. Av Krugers ca 200 000 större däggdjur utgörs drygt hälften av impala, som är basföda för gepard, leopard och vildhund. Tillsammans med gnun är impalan Afrikas talrikaste antilop med totalt flera miljoner individer från norra Sydafrika till södra Kenya samt en reliktpopulation ("Black-faced Impala") i norra Namibia – sydvästra Angola. Reintroducerad i södra Transvaal och Orange Free State. Bockarna samlar stora harem.
Springbok <i>Antidorcas marsupialis</i>	100 ex Willem Pretorius 29/7, enstaka längs vägen Willem Pretorius – Sandveld 29/7, 25-40 ex Sandveld 29-30/7, 30-70 ex Witsand 30-31/7, 10 ex Twee Rivieren 31/7, 75-500 ex dagligen i Kgalagadi 1-5/8, 35 ex längs vägen Kgalagadi – Barberspan 6/8, 15 ex längs vägen Kruger – Johannesburg 14/8. Sydafrikas nationaldjur är utrotad över stora områden, men framgångsrikt reintroducerad. Inte ens med avancerad spårning kan man skilja ursprungliga populationer från inplanterade, eftersom springboken (likt kudun) hoppar över alla stängsel som finns. Gamla tiders sägner berättar om hjordar innehållande hundratusentals djur.
Klipspringer <i>Oreotragus oreotragus</i>	1 ex SV Skukuza 14/8. Med sina extremt spetsiga klövar rör den sig obehindrat upp och ner för branta klippor. I Kruger strikt bunden till "kopies" i södra delen av parken.
Steenbok <i>Raphicerus campestris</i>	Allmän. Noterad dagligen med 1-11 ex 29/7-13/8. Namnet kommer av dess tegelstensfärgade päls. Likt andra småantiloper inom underfamiljerna <i>Neotraginae</i> och <i>Cephalophinae</i> (Duikers) lever de i livslånga monogama par. Detta livsmönster är relativt unikt bland däggdjur och förekommer för övrigt endast hos vissa primater (med tvekan människan), en fladdermus (<i>Lavia frons</i>) samt Golden Jackal.
Common Duiker <i>Sylvicapra grimmia</i>	10 ex Willem Pretorius 29/7, 15-20 ex Sandveld 29-30/7, 15 ex Witsand 30-31/7, 2 ex Barberspan 7/8, 2 ex Pietersburg 8/8, 1-5 ex dagligen i Kruger 11-14/8.

Fåglar

Av de i Södra Afrika ca 900 anträffade fågelarterna förekommer ca 680 i Sydafrika. Totalt såg vi 317 arter, vilket är ett hyfsat resultat med tanke på att resan var upplagd för däggdjur. På de fågelresor som Bongo arrangerat i november månad har uppemot 550 arter observerats, däribland så gott som alla endemer.

Fet stil betecknar endem för *Södra Afrika*. I de fall där en "endem" sträcker sig något utanför regionen (d.v.s. Sydafrika, Lesotho, Swaziland, Namibia, Botswana, Zimbabwe och halva Moçambique), anges detta sist i art-texten.

Struthionidae (Struts)	
Ostrich <i>Struthio camelus</i>	Totalt ca 300 ex på 13 observationsdagar. Talrikast Nossob – Mata Mata 4/8 med 80-90 ex.
Podicipididae (Doppingar)	
Little Grebe <i>Tachybaptus ruficollis</i>	20-25 ex Barberspan 6-7/8, 2 ex Kloppefontein 9/8.
Great Crested Grebe <i>Podiceps cristatus</i>	25-30 ex Barberspan 6-7/8.
Black-necked Grebe <i>Podiceps nigricollis</i>	25 ex Kamfers Dam 30/7.
Phalacrocoracidae (Skarvar)	
White-breasted Cormorant <i>Phalacrocorax (carbo) lucidus</i>	3-5 ex Barberspan 6-7/8, 2 ex SO Shingwedzi 10/8.
Reed Cormorant <i>Phalacrocorax africanus</i>	Totalt ca 120 ex på 7 observationsdagar. Talrikast Barberspan 7/8 med 75 ex.
Anhingidae (Ormhalsfåglar)	
African Darter <i>Anhinga rufa</i>	1-5 ex dagligen i Kruger 9-13/8.
Ardeidae (Hägrar)	
Goliath Heron <i>Ardea goliath</i>	1 ex Barberspan 7/8, totalt 9 ex i Kruger.
Purple Heron <i>Ardea purpurea</i>	1 ex Barberspan 7/8, 1 ex Sunset Dam 13/8.
Grey Heron <i>Ardea cinerea</i>	Totalt 25 ex på 9 observationsdagar.
Black-headed Heron <i>Ardea melanocephala</i>	Totalt 25 ex på 9 observationsdagar.
Intermediate Egret <i>Egretta intermedia</i>	1 ex Sandveld 30/7, 5 ex Barberspan 6-7/8.
Great White Egret <i>Egretta alba</i>	1 ex Barberspan 7/8, 2 ex SO Shingwedzi 10/8, 1+1 ex Satara – Lower Sabie 13/8.
Little Egret <i>Egretta garzetta</i>	5 ex Barberspan 6-7/8, 1 ex Lower Sabie – Skukuza 14/8.
Cattle Egret <i>Bubulcus ibis</i>	Totalt ca 100 ex på 7 observationsdagar.
Squacco Heron <i>Ardeola ralloides</i>	1 ex Sandveld 30/7, 5 ex Barberspan 7/8, 1 ex Sunset Dam 13/8.
Black-crowned Night-Heron <i>Nycticorax nycticorax</i>	1 ex Barberspan 7/8.
Green-backed Heron <i>Butorides striatus</i>	2 ex Pafuri 9/8, 1 ex O Satara 12/8, 2 ex Sunset Dam 13/8, 1 ex Sabie-floden 14/8.
Ciconiidae (Storkar)	
Black Stork <i>Ciconia nigra</i>	3 ex Satara – Olifants 12/8, 1 ex Satara – Lower Sabie 13/8, 6 ex Lower Sabie 13/8.
Marabou Stork <i>Leptoptilos crumeniferus</i>	1 ex Pafuri 9/8, 1 ex Punda Maria 10/8, 2 ex Shingwedzi 10/8, 60 ex Letaba 11/8, 25 ex Letaba – Satara 11/8.
Saddle-billed Stork <i>Ephippiorhynchus senegalensis</i>	1 par Punda Maria 9/8, 6 ex SO Shingwedzi 10/8, 3 ex (♂+♀+juv) N Satara 11/8, 2 ex Olifants 12/8, 1+1 ex Satara – Lower Sabie 13/8.
Open-billed Stork <i>Anastomus lamelligerus</i>	10 ex SO Shingwedzi 10/8, 1 ex Satara – Olifants 12/8.
Woolly-necked Stork <i>Ciconia episcopus</i>	1 ex Pafuri 9/8, 1 ex Lower Sabie – Skukuza 14/8.
Yellow-billed Stork <i>Mycteria ibis</i>	25 ex SO Shingwedzi 10/8.
Threskiornithidae (Skedstorkar & ibisar)	
African Spoonbill <i>Platalea alba</i>	3 ex Pretoria – Willem Pretorius 28/7, 15 ex Barberspan 7/8, 3 ex SO Shingwedzi 10/8, 1+1 ex Satara – Lower Sabie 13/8.
Hageda Ibis <i>Bostrychia hagedash</i>	10-15 ex Pretoria – Willem Pretorius 28/7, 5-10 ex Sandveld 29-30/7, 10-15 ex Barberspan 6-7/8, 2 ex Pietersburg 8/8, 1-15 ex dagligen i Kruger 9-14/8. Oundvikligen hörd. Tillsammans med skrikhavsörnen den fågel i Afrika som alstrar mest decibel!
Glossy Ibis <i>Plegadis falcinellus</i>	3-4 ex Barberspan 6-7/8, 4 ex Lower Sabie 13/8.
Sacred Ibis <i>Threskiornis aethiopicus</i>	4 ex Pretoria – Willem Pretorius 28/7, 15-20 ex Pretoria 7/8

Scopidae (Skuggstork)	
Hamerkop <i>Scopus umbretta</i>	1 ex Letaba 11/8, 1 ex Sabie-floden 13/8.
Phoenicopteridae (Flamingoer)	
Greater Flamingo <i>Phoenicopterus ruber</i>	3 ex Willem Pretorius 29/7, >15 ex Kamfers Dam 30/7.
Lesser Flamingo <i>Phoenicopterus minor</i>	8 ex Willem Pretorius 29/7, 5000-10 000 ex Kamfers Dam 30/7.
Anatidae (Gäss & änder)	
Spur-winged Goose <i>Plectropterus gambensis</i>	50-100 ex Pretoria – Willem Pretorius 28/7, 300-500 ex Willem Pretorius 29/7, 150 ex Sandveld 29-30/7, 200 ex Barberspan 6-7/8.
Egyptian Goose <i>Alopochen aegyptiacus</i>	Observerad med upp till 75 ex under 12 av resans dagar.
South African Shelduck <i>Tadorna cana</i>	2 ex Willem Pretorius 29/7, 7 ex Barberspan 7/8, 5 ex SO Shingwedzi 10/8. Den totala populationen beräknas till ca 50 000 individer.
Fulvous Whistling-Duck <i>Dendrocygna bicolor</i>	Hörd Lower Sabie 13/8. Den tvåstaviga visslingen är tydligt annorlunda än nedanstående arts trestaviga läte.
White-faced Whistling-Duck <i>Dendrocygna viduata</i>	40 ex Barberspan 6/8. Tillsammans med Southern Pochard ensam om att vara endemisk för Afrika och Sydamerika.
Southern Pochard <i>Netta erythrophthalma</i>	5-7 ex Barberspan 6-7/8. Tillsammans med White-faced Whistling-Duck ensam om att vara endemisk för Afrika och Sydamerika.
Yellow-billed Duck <i>Anas undulata</i>	5 ex Pretoria – Willem Pretorius 28/7, 20 ex Willem Pretorius 29/7, 10 ex Sandveld 30/7, 35-40 ex Barberspan 6-7/8.
Hottentot Teal <i>Anas hottentota</i>	3 ex Barberspan 7/8.
Red-billed Teal <i>Anas erythrorhyncha</i>	4 ex Sandveld 30/7, 70-90 ex Barberspan 6-7/8.
Cape Shoveler <i>Anas smithii</i>	3 ex Kamfers Dam 30/7, 5-7 ex Barberspan 6-7/8. Förutom i Södra Afrika finns en liten population i Angola.
Sagittariidae (Sekreterarfågel)	
Secretarybird <i>Sagittarius serpentarius</i>	Totalt 14 ex på 4 observationsdagar i Kgalagadi. Denna säregna fågel stampar oftast ihjäl ormar till middag.
Accipitridae (Rovfåglar)	
Lappet-faced Vulture <i>Torgos tracheliotus</i>	1 ex Nossob 2/8, 2 ex Nossob – Union's End 3/8.
White-headed Vulture <i>Trigonoceps occipitalis</i>	1 ex Olifants – Satara 11/8.
African White-backed Vulture <i>Gyps africanus</i>	Observerad med upp till 25 ex under 12 av resans dagar. Förvånansvärt fåtalig i Kruger.
Hooded Vulture <i>Necrosyrtes monachus</i>	1+1 ex Olifants – Satara 11/8, 1+2 ex Lower Sabie – Malelane 14/8.
African Fish-Eagle <i>Haliaeetus vocifer</i>	1 ex V Kimberley 30/7, 1 ex Barberspan 7/8, 2-6 ex dagligen i Kruger 9-14/8. Denna högljudda örn går under benämningen "The Voice of Africa".
Bateleur <i>Terathopius ecaudatus</i>	Totalt 10 ex i Kgalagadi 1-5/8, observerad dagligen (totalt 35-40 ex) i Kruger 9-14/8.
Brown Snake-Eagle <i>Circaetus cinereus</i>	1 ex Shingwedzi 10/8, 1 ex Satara – Lower Sabie 13/8.
Black-breasted Snake-Eagle <i>Circaetus (gallicus) pectoralis</i>	2 ex Twee Rivieren – Nossob 1/8, 1 ex Mata Mata – Twee Rivieren 5/8.
Tawny Eagle <i>Aquila rapax</i>	Observerad dagligen (totalt 12-14 ex) i Kgalagadi 1-5/8, totalt endast 3-4 ex i Kruger 11-13/8.
Martial Eagle <i>Polemaetus bellicosus</i>	Totalt 4 ex i Kgalagadi 1-5/8, 1 ex Pietersburg 8/8, 1 ex Pafuri 9/8, 1 ex Punda Maria 9/8, 1 ex Satara – Tshokwane 13/8. Denna imponerande kraftiga örn slår t.o.m. små antiloper.
Long-crested Eagle <i>Lophaetus occipitalis</i>	1 ex Satara – Tshokwane 13/8.
African Hawk-Eagle <i>Hieraaetus fasciatus</i>	4 ex Pafuri – Punda Maria 9/8, 1 ex Letaba – Satara 11/8.
Booted Eagle <i>Hieraaetus pennatus</i>	1 ex "Big Hole" (Kimberley) 30/7, 1 ex Nossob – Union's End 3/8.
Jackal Buzzard <i>Buteo rufoscus</i>	1 ex SO Mata Mata 4/8, 1 ex Kgalagadi – Upington 6/8.
Forest Buzzard <i>Buteo trizonatus</i>	1 ex Magoebaskloof 8/8.
Gymnogene/Harrier-Hawk <i>Polyboroides typus</i>	1 ex Barberspan 7/8, 1 ex V Nelspruit 14/8.
Black-shouldered Kite <i>Elanus caeruleus</i>	Totalt 45-50 ex på 12 observationsdagar.
Pale Chanting Goshawk <i>Melierax canorus</i>	Allmän i Karoo och Kalahari. Totalt 140-150 ex 31/7-6/8. 5 % av populationen finns i Angola.
Gabar Goshawk <i>Micronisus gabar</i>	Totalt 20 ex i Kgalagadi 1-4/8.

Falconidae (Falkar)	
Lanner Falcon <i>Falco biarmicus</i>	Totalt 10-12 ex i Kgalagadi 1-3/8.
Red-necked Falcon <i>Falco chicquera</i>	2 ex Nossob 2/8, 2 ex Nossob – Union's End 3/8.
Rock Kestrel <i>Falco tinnunculus</i>	Allmän i väster. Totalt 40-50 ex 28/7-7/8. Talrikast Twee Rivieren – Nossob 1/8 med 20 ex. Bl.a. minimal könsdiformism talar för att denna form möjligen tillhör en annan art än den europeiska tornfalken. Framtida soff-kryss måhända.
Greater Kestrel <i>Falco rupicoloides</i>	Totalt 20-25 ex i Kgalagadi 1-5/8, 3 ex Kgalagadi – Upington 6/8.
Pygmy Falcon <i>Polihierax semitorquatus</i>	1 ex Witsand – Upington 31/7, 1 hona N Twee Rivieren 1/8, 1 hona Union's End – Nossob 3/8, 1 hona NO Twee Rivieren 5/8. Den isolerade populationen i Södra Afrika häckar alltid (?) i socialvävarbon.
Phasianidae (Hönsfåglar)	
Swainson's Francolin <i>Francolinus swainsonii</i>	1 ex Pretoria – Willem Pretorius 28/7, 15 ex Willem Pretorius 29/7, 10 ex Sandveld 30/7, 20-30 ex Barberspan 6-7/8, 25 ex Pietersburg 8/8, observerad dagligen i Kruger 9-14/8. Finns även i södra Zambia.
Natal Francolin <i>Francolinus natalensis</i>	Allmän i Kruger 9-14/8. Finns även i södra Zambia.
Orange River Francolin <i>Francolinus levaillantoides</i>	4 ex Sandveld 30/7. Isolerad population i Södra Afrika.
Shelley's Francolin <i>Francolinus shelleyi</i>	1 ex Rondalia die Oog 7/8.
Crested Francolin <i>Francolinus sephaena</i>	15 ex Pietersburg 8/8, observerad 6 av 7 dagar i Kruger 8-14/8.
Coqui Francolin <i>Francolinus coqui</i>	4 ex Pietersburg 8/8.
Helmeted Guineafowl <i>Numida meleagris</i>	Allmän bortsett från i Kalahari och Karoo. Observerad under 11 av resans dagar.
Harlequin/Common Quail <i>Coturnix delegorguei/coturnix</i>	1 ex SV Letaba 11/8. Biotopen tyder på förstnämnda art.
Rallidae (Rallfåglar)	
Red-knobbed Coot <i>Fulica cristata</i>	10 ex Pretoria – Willem Pretorius 28/7, 100 ex Willem Pretorius 29/7, 150 ex Sandveld 30/7, 3000-10 000 ex Barberspan 6-7/8.
Common Moorhen <i>Gallinula chloropus</i>	5-6 ex Barberspan 6-7/8, 4 ex Kloppefontein 9/8. Rörhönan är den fågel som har det största utbredningsområdet i världen, knappt en enda oceanisk ö undgår den.
Purple Gallinule <i>Porphyrio porphyrio</i>	2 ex Barberspan 7/8.
Black Crake <i>Amaurornis flavirostris</i>	Totalt 20-25 ex i Kruger 10-14/8.
Otididae (Trappar)	
Kori Bustard <i>Ardeotis kori</i>	21-92 ex dagligen i Kgalagadi 1-5/8, 1 ex Letaba – Satara 11/8.
Red-crested Korhaan <i>Eupodotis ruficrista</i>	4 ex Sandveld 30/7, 1 ex Witsand 31/7. Populationen i Södra Afrika är isolerad av miombobältet. Eventuellt egen art.
N. Black Korhaan <i>Eupodotis afraoides</i>	Tämligen allmän i väster. Totalt 25-30 ex på 9 observationsdagar.
Jacaniidae (Jakanor)	
African Jacana <i>Actophilornis africanus</i>	1 ex O Satara 12/8, 15 ex Sunset Dam 13/8.
Recurvirostridae (Styltlöpare & skärfläckor)	
Black-winged Stilt <i>Himantopus himantopus</i>	Totalt 25-30 ex på 7 observationsdagar.
Charadriidae (Pipare)	
Three-banded Plover <i>Charadrius tricollaris</i>	3 ex Barberspan 6-7/8, 3-20 ex dagligen i Kruger 9-14/8.
Kittlitz's Plover <i>Charadrius pecuarius</i>	2 ex N Letaba 11/8.
White-fronted Plover <i>Charadrius marginatus</i>	3 ex SO Shingwedzi 10/8, 1 ex N Letaba 11/8.
Crowned Plover <i>Vanellus coronatus</i>	Allmän. Observerad alla resans dagar utom två i Kruger (Punda Maria – Satara 10-11/8). Talrikast i Kgalagadi med bl.a. 200 ex runt Nossob 2/8.
White-crowned Plover <i>Vanellus albiceps</i>	5 ex Pafuri 9/8, 1 ex SV Olifants 11/8.
Blacksmith Plover <i>Vanellus armatus</i>	Tämligen allmän bortsett från i Kalahari. Observerad under 11 av resans dagar.
Scolopacidae (Vadare)	
Curlew Sandpiper <i>Calidris ferruginea</i>	1 ex Olifantdrinkgat 13/8.
Little Stint <i>Calidris minuta</i>	1 ex Olifantdrinkgat 13/8.
Ruff <i>Philomachus pugnax</i>	3 ex Barberspan 7/8.

Common Sandpiper <i>Actitis hypoleucos</i>	1 ex Shingwedzi 10/8, 1 ex Mazithi 13/8, 2 ex Olifantdrinkgat 13/8.
Greenshank <i>Tringa nebularia</i>	1 ex Pafuri 9/8, 2 ex Letaba – Satara 11/8, 1 ex Satara – Olifants 12/8.
Marsh Sandpiper <i>Tringa stagnatilis</i>	1 ex N Letaba 11/8.
Wood Sandpiper <i>Tringa glareola</i>	1 ex Twee Rivieren 5/8, 3 ex Barberspan 7/8, totalt 14 ex i Kruger 10-13/8. Översomrande arktiska vadare utgörs förmodligen av 2k-fåglar. Fågeln i Kgalagadi kändes något malplacerad, då våtmarker är tämligen sällsynta i området.
Glareolidae	
(Vadarsvalor & ökenlöpare)	
Double-banded Courser <i>Smutornis africanus</i>	1 ex Witsand – Upington 31/7.
Burhinidae (Tjockfötter)	
Spotted Dikkop <i>Burhinus capensis</i>	1 ex Johannesburg 27/7, 1 ex Barberspan 6/8. Dikkop är afrikaans och betyder faktiskt tjockskalle!
Water Dikkop <i>Burhinus vermiculatus</i>	3-5 ex Lower Sabie 13-14/8.
Laridae (Måsar & tärnor)	
Grey-headed Gull <i>Larus cirrocephalus</i>	100-tals Delareyville och Barberspan 6-7/8, därutöver några observationer av få ex.
White-winged Tern <i>Chlidonias leucopterus</i>	1 ex Bloemhof Dam 30/7.
Whiskered Tern <i>Chlidonias hybridus</i>	5-10 ex Barberspan 6-7/8.
Pteroclididae (Flyghöns)	
Double-banded Sandgrouse <i>Pterocles bicinctus</i>	1+2 ex Shingwedzi – Letaba 10/8.
Namaqua Sandgrouse <i>Pterocles namaqua</i>	Totalt ca 300 ex i Kgalagadi 31/7-5/8. Finns även i södra Angola.
Burchell's Sandgrouse <i>Pterocles burchelli</i>	200 ex Cheleka 2/8, 20 ex Rooibrak – Gemsbokplain 5/8. Att se flyghönsen anlända till ett vattenhål för att dricka är sannerligen ett skådespel. Under ivriga locklåten kommer flock efter flock in för landning. På några sekunder kan de fylla sitt vätskebehov och sedan försvinna långt ut i öknen igen. Om de har ungar blöter de buk fjädrarna och transporterar på så vis vatten till sina små. Finns även i sydöstra Angola.
Columbidae (Duvor)	
Rock (Speckled) Pigeon <i>Columba guinea</i>	20 ex "Big Hole" (Kimberley) 30/7, 20 ex Twee Rivieren 5/8, observerad 6-7/8.
Feral Pigeon <i>Columba livia</i>	Observerad 28-30/7 samt 6-7/8.
African Mourning Dove <i>Streptopelia decipiens</i>	Observerad med upp till 5 ex vid Shingwedzi 10/8, Letaba 11/8, Satara 12/8 och Tshokwane 13/8.
Red-eyed Dove <i>Streptopelia semitorquata</i>	Allmän. Observerad under 10 av resans dagar. Saknades i Kalahari.
Cape Turtle-Dove <i>Streptopelia capicola</i>	Mycket allmän. Observerad dagligen. Dess läte utgör oundviklig ljudkuliss i Afrika-filmer.
Laughing Dove <i>Streptopelia senegalensis</i>	Mycket allmän. Observerad under 13 av resans dagar.
African Green Pigeon <i>Treron calva</i>	15-20 ex Pafuri 9/8, 5-10 ex Punda Maria 10/8.
Green-spotted Dove <i>Turtur calchospilos</i>	Allmän i Kruger. Totalt 25-30 ex 8-14/8 (ej 12/8).
Tambourine Dove <i>Turtur tympanistria</i>	1 ex Magoebaskloof 8/8.
Namaqua Dove <i>Oena capensis</i>	Allmän i väster. Observerad under 10 av resans dagar.
Psittacidae (Papegojor)	
Cape Parrot <i>Poicephalus robustus</i>	3 ex Pafuri 9/8.
Brown-headed Parrot <i>Poicephalus cryptoxanthus</i>	Totalt 17-20 ex i Kruger 9-13/8.
Rose-ringed Parakeet <i>Psittacula krameri</i>	3 ex Pretoria 28/7.
Musophagidae (Turakoer)	
Purple-crested Lourie <i>Tauraco porphyreolophus</i>	1 ex Punda Maria 8/8, 3 ex Pafuri 9/8, 2+1 ex Lower Sabie – Skukuza 14/8.
Grey Lourie <i>Corythaixoides concolor</i>	Totalt 110-125 ex på 9 observationsdagar (ej i väster). Talrikast Pafuri 9/8 med 30-40 ex.
Cuculidae (Gökar)	
Diederik Cuckoo <i>Chrysococcyx caprius</i>	1 ex S Mata Mata 4/8.

Centropodidae (Sporrgökar)	
Burchell's Coucal <i>Centropus burchelli</i>	Totalt 15-20 ex i Kruger 10-13/8.
Tytonidae (Tornugglor)	
Barn Owl <i>Tyto alba</i>	1 ex Nossob 2/8.
Strigidae (Ugglor & uvar)	
Giant (Verraux's) Eagle-Owl <i>Bubo lacteus</i>	1 ex Punda Maria 8/8, 1 ex O Punda Maria 9/8, 1-2 ex Letaba 11/8, 1 ex Satara (night drive) 12/8.
Spotted Eagle-Owl <i>Bubo africanus</i>	1 ex Nossob (night drive) 2/8, 1 ex Twee Rivieren 5-6/8.
White-faced Owl <i>Otus leucotis</i>	2+1 ex Nossob 2/8 (den senare på night drive)
African Scops-Owl <i>Otus senegalensis</i>	Totalt 30 ex i Kruger 8-13/8.
Pearl-spotted Owl <i>Glaucidium perlatum</i>	2 ex Mata Mata 4/8, 1 ex Twee Rivieren 5-6/8, 1-2 ex dagligen i Kruger 9-13/8.
Caprimulgidae (Nattskärnor)	
Mozambique Nightjar <i>Caprimulgus fossi</i>	4 ex Satara (night drive) 13/8.
Apodidae (Seglare)	
Alpine Swift <i>Apus melba</i>	15 ex "Big Hole" (Kimberley) 30/7, 1 ex Olifants – Satara 12/8.
Bradfield's Swift <i>Apus bradfieldi</i>	2-3 ex "Big Hole" (Kimberley) 30/7. Finns även i sydvästra Angola.
Little Swift <i>Apus affinis</i>	Observerad 10 av resans dagar med upp till 100 ex.
Palm Swift <i>Cypsiurus parvus</i>	2 ex Upington 6/8, 10 ex Pafuri 9/8, 10 ex Letaba 11/8, 10 ex Satara – Lower Sabie 13/8, 5 ex Nelspruit 14/8.
Böhm's Spinetail <i>Neafrapus boehmi</i>	1 ex Pafuri 9/8.
Coliidae (Musfåglar)	
Red-faced Mousebird <i>Urocolius indicus</i>	Totalt 45 ex på 5 observationsdagar.
Speckled Mousebird <i>Colius striatus</i>	Totalt 80 ex på 8 observationsdagar.
White-backed Mousebird <i>Colius colius</i>	20 ex "Big Hole" (Kimberley) 30/7.
Alcedinidae (Kungsfiskare)	
Giant Kingfisher <i>Ceryle maxima</i>	2 ex Pafuri 9/8, 1+1 ex O Satara 12/8.
Pied Kingfisher <i>Ceryle rudis</i>	2 ex Barberspan 6-7/8, totalt 20 ex i Kruger 10-13/8.
Malachite Kingfisher <i>Alcedo cristata</i>	1 ex Barberspan 7/8.
Brown-hooded Kingfisher <i>Halcyon albiventris</i>	1 ex Rondalia die Oog 7/8, totalt 25 ex i Kruger 8-13/8.
Striped Kingfisher <i>Halcyon chelicuti</i>	2 ex S Mata Mata 4/8, 1 ex Barberspan – Rondalia die Oog 7/8.
Meropidae (Biätare)	
White-fronted Bee-eater <i>Merops bullockoides</i>	Totalt 50 ex i Kruger 9-12/8, varav 40 ex Pafuri 9/8.
Swallow-tailed Bee-eater <i>Merops hirundineus</i>	1+1 ex Witsand – Kgalagadi 31/7, totalt 15-20 ex i Kgalagadi (längs Auob-floden).
Little Bee-eater <i>Merops pusillus</i>	1+1 ex Punda Maria – Pafuri 9/8, 1 ex Punda Maria – Letaba 10/8, 1 ex Satara – Lower Sabie 13/8.
Coraciidae (Blåkråkor)	
Lilac-breasted Roller <i>Coracias caudata</i>	Totalt 60-65 ex på 13 observationsdagar.
Purple Roller <i>Coracias naevia</i>	Totalt 12-13 ex på 6 observationsdagar, flest i Kgalagadi.
Bucerotidae (Hornbills)	
Ground Hornbill <i>Bucorvus leadbeateri</i>	6 ex (3 par) Punda Maria – Shingwedzi 10/8, 1+2 ex SV Letaba 11/8, 3 ex O Satara 12/8, 1 par S Afsaal 14/8.
Trumpeter Hornbill <i>Bucanistes bucinator</i>	15 ex Pafuri 9/8, 3 ex Lower Sabie – Skukuza 14/8.
Crowned Hornbill <i>Tockus alboterminatus</i>	4 ex Punda Maria 10/8.
Grey Hornbill <i>Tockus nasutus</i>	Totalt 20 ex på 8 observationsdagar.
S. Yellow-billed Hornbill <i>Tockus leucomelas</i>	1-20 ex dagligen 30/7-14/8.
Red-billed Hornbill <i>Tockus erythrorhynchus</i>	1-10 ex dagligen i Kruger 9-14/8. Mindre talrik än närmast ovanstående art.
Upupidae (Härfåglar)	
African Hoopoe <i>Upupa africana</i>	Totalt 15-17 ex på 6 observationsdagar.

Phoeniculidae (Wood-Hoopoes)	
Red-billed Wood-Hoopoe <i>Phoeniculus purpureus</i>	1 ex Sandveld 30/7, totalt 30 ex i Kruger 9-13/8.
Greater (African) Scimitarbill <i>Rhinopomastus cyanomelas</i>	1 ex Witsand 31/7, 1 ex Twee Rivieren – Nossob 1/8, 1 ex Nossob – Union's End 3/8, 2 ex S Mata Mata 4/8, 1 ex Mata Mata – Twee Rivieren 5/8, 1 ex S Kgalagadi 6/8.
Indicatoridae (Honeyguides)	
Greater Honeyguide <i>Indicator indicator</i>	1 ex Pafuri 9/8.
Capitonidae (Skäggökar)	
Black-collared Barbet <i>Lybius torquatus</i>	2 ex Willem Pretorius 29/7, 1 ex Pietersburg 8/8, 1-2 ex dagligen i Kruger 8-13/8.
Crested Barbet <i>Trachyponus vaillantii</i>	Totalt 25 ex på 8 observationsdagar.
Acacia Pied Barbet <i>Tricholaema leucomelas</i>	Allmän i väster. Totalt 25 ex på 9 observationsdagar. I Kruger observerad med 1 ex O Satara 12/8. Finns även i sydvästra Zambia och södra Angola.
Picidae (Hackspettar)	
Cardinal Woodpecker <i>Dendropicos fuscescens</i>	1 ex Nossob 2/8, 1 ex Pafuri 9/8, 1 ex O Pretoriuskop 14/8.
Golden-tailed Woodpecker <i>Campethera abingoni</i>	1 ex SV Letaba 11/8.
Bennett's Woodpecker <i>Campethera bennettii</i>	1 hona NO Punda Maria 9/8, 1 hona Shingwedzi 10/8.
Bearded Woodpecker <i>Thripias namaquus</i>	1 par + 1 hona Pafuri 9/8, 1 ex Punda Maria – Letaba 10/8.
Alaudidae (Lärkor)	
Short-clawed Lark <i>Certhilauda chuana</i>	2-3 ex Pietersburg 8/8.
Sabota Lark <i>Mirafra sabota</i>	1 ex Punda Maria – Pafuri 9/8, 1 ex SV Letaba 11/8, 1 ex Satara – Lower Sabie 13/8. Finns även i Angola.
Bradfield's Lark <i>Mirafra naevia</i>	1 ex Witsand 31/7, 3 ex Mata Mata – Twee Rivieren 5/8. Split från Sabota Lark, d.v.s. ras som uppnått artstatus.
Flappet Lark <i>Mirafra rufocinnamomea</i>	2 ex O Satara 12/8.
Fawn-coloured Lark <i>Mirafra africanoides</i>	Allmän i väster. 3-10 ex dagligen 30/7-5/8.
Rufous-naped Lark <i>Mirafra africana</i>	1 ex Willem Pretorius 29/7, 1 ex Nossob 2/8.
Red-capped Lark <i>Calandrella cinerea</i>	1 ex Ventersburg 29/7, 5 ex Barberspan 7/8.
Spike-heeled Lark <i>Chersomanes albofasciata</i>	4 ex längs vägen Willem Pretorius – Sandveld 29/7, 1 ex längs vägen Upington – Barberspan 6/8. Finns även i sydvästra Angola samt en liten isolerad population i norra Tanzania.
Grey-backed Finch-Lark <i>Eremopterix verticalis</i>	50 ex längs vägen Willem Pretorius – Sandveld 29/7, 5 ex N Twee Rivieren 1/8, 1500 ex Kgalagadi – Upington 6/8, 5-10 ex längs vägen Barberspan – Sterkfontein 7/8. De stora flockarna norr om Upington bedömdes huvudsakligen innehålla denna art. Finns även i södra Angola och södra Zambia.
Black-eared Finch-Lark <i>Eremopterix australis</i>	5 ex Kgalagadi – Upington 6/8, 1 ex längs vägen Barberspan – Sterkfontein 7/8. Förmodligen innehöll flockarna norr om Upington fler individer, men nämnda antal utgör de som identifierades.
Chestnut-backed Finch-Lark <i>Eremopterix leucotis</i>	2 ex längs vägen Willem Pretorius – Sandveld 29/7, 5 ex Letaba – Satara 11/8.
Hirundinidae (Svalor)	
Red-breasted Swallow <i>Hirundo semirufa</i>	Totalt 5 ex i Kruger 12-13/8.
Lesser Striped Swallow <i>Hirundo abyssinica</i>	2-20 ex dagligen i Kruger 9-14/8.
S. African Cliff Swallow <i>Hirundo spilodera</i>	1 ex Barberspan 7/8.
Wire-tailed Swallow <i>Hirundo smithii</i>	5 ex Pafuri 9/8.
White-throated Swallow <i>Hirundo albigularis</i>	5-10 ex dagligen i Kruger 10-13/8.
Brown-throated Martin <i>Riparia paludicola</i>	Totalt 50 ex på 8 observationsdagar (ej i Kgalagadi).
Rock Martin <i>Ptyonoprogne fuligula</i>	Totalt 11-15 ex på 5 observationsdagar.
House Martin <i>Delichon urbica</i>	3 ex N Letaba 11/8, 2 ex Orpendam – Lower Sabie 13/8. Möjligen kan någon Grey-rumped Swallow vara inblandad (långt avstånd och dåligt ljus).
Dicruridae (Drongos)	
Fork-tailed Drongo <i>Dicrurus adsimilis</i>	Allmän. Observerad dagligen 29/7-14/8.

Campephagidae (Cuckoo-Shrikes)	
White-breasted Cuckoo-Shrike <i>Coracina pectoralis</i>	1 ex O Satara 12/8.
Oriolidae (Gyllingar)	
Black-headed Oriole <i>Oriolus larvatus</i>	1 ex Barberspan 7/8, 1-3 ex dagligen (totalt 9 ex) i Kruger 9-13/8.
Corvidae (Kråkfåglar)	
Pied Crow <i>Corvus albus</i>	Totalt 100 ex på 5 observationsdagar. Talrikast Sandveld – Witsand 30/7 med 75 ex.
Black Crow (Cape Rook) <i>Corvus capensis</i>	Totalt 100 ex i Kgalagadi 1-5/8.
Paridae (Mesar)	
Ashy Tit <i>Parus cinerascens</i>	1 ex Willem Pretorius 29/7, 1 ex Sandveld 30/7, 3-5 ex Witsand 31/7, 2 ex NO Twee Rivieren 1/8, 2 ex S Nossob 4/8.
Southern Black Tit <i>Parus niger</i>	3 ex Punda Maria – Pafuri 9/8, hörd Punda Maria 10/8, 1 ex Satara 12/8, 1 ex Nkuhlu 13/8.
Remizidae (Pungmesar)	
Cape Penduline Tit <i>Anthoscopus minutus</i>	2 ex Willem Pretorius 29/7.
Timaliidae (Babblers)	
Arrow-marked Babbler <i>Turdoides jardineii</i>	Hörd Rondalia die Oog 7/8, 10-25 ex dagligen i Kruger 9-14/8.
Pycnonotidae (Bulbyler)	
Red-eyed Bulbul <i>Pycnonotus nigricans</i>	Allmän i väster. Observerad dagligen 29/7-7/8. Finns även i södra Angola och södra Zambia.
Black-eyed Bulbul <i>Pycnonotus barbatus</i>	Mycket allmän Pretoria – Kruger. Observerad dagligen 28/7 + 7-14/8. Afrikas vanligaste fågel. Förekommer i de flesta biotoper över hela kontinenten.
Terrestrial Bulbul <i>Phyllastrephus terrestris</i>	1 ex Punda Maria 10/8.
Sombre Bulbul <i>Andropadus importunus</i>	3 ex Pafuri 9/8, hörd Satara – Lower Sabie 13/8.
Yellow-bellied Bulbul <i>Chlorochicla flaviventris</i>	5 ex Punda Maria 8/8, 5 ex Pafuri 9/8, 3-5 ex SO Shingwedzi 10/8.
Turdidae (Trastar & småtrastar)	
Southern Olive Thrush <i>Turdus olivaceus</i>	5 ex Pretoria 28/7, 1 ex Sandveld 29-30/7.
Kurrichane Thrush <i>Turdus libonyana</i>	3 ex Rondalia die Oog 7/8, totalt 10 ex i Kruger.
Groundscraper Thrush <i>Turdus litsitsirupa</i>	5 ex Sandveld 29-30/7, 1 ex Punda Maria – Letaba 10/8, 2 ex Letaba – Satara 11/8, 2 ex Satara 12/8.
Sentinel Rock-Thrush <i>Monticola explorator</i>	3 ex (2 hannar + 1 hona) Sandveld 30/7. Inget av exemplaren sågs under perfekta omständigheter, men avsaknad av ljus panna hos hannarna bör utesluta Short-toed Rock-Thrush.
Familiar Chat <i>Cercomela familiaris</i>	Tämligen allmän i väster. 2-8 ex dagligen 30/7-5/8.
Mountain Chat <i>Oenanthe monticola</i>	1 ex Kgalagadi – Upington 6/8. Finns även i sydvästra Angola.
Capped Wheatear <i>Oenanthe pileata</i>	1 ex Willem Pretorius 29/7, 1 ex längs vägen Barberspan – Sterkfontein 7/8.
Stonechat <i>Saxicola torquata</i>	Totalt 25-30 ex på 6 observationsdagar.
Southern Ant-eating Chat <i>Myrmecocichla formicivora</i>	Observerad 12 av resans dagar med som mest 50-100 ex. Ej noterad i Kruger.
Mocking Cliff Chat <i>Thamnolaea cinnamomeiventris</i>	4 ex Sterkfontein 7/8, 2-3 ex N'wanetsi 12/8.
Heuglin's Robin <i>Cossypha heuglini</i>	5 ex Pafuri 9/8, 1 ex Sabie-floden 13/8.
Natal Robin <i>Cossypha natalensis</i>	1 ex Pafuri 9/8, 2 ex SO Shingwedzi 10/8, 1 ex Letaba 11/8.
Cape Robin <i>Cossypha caffra</i>	5 ex Pretoria 28/7, 2 ex Sterkfontein 7/8, 1 ex Pietersburg 8/8.
African White-throated Robin <i>Cossypha humeralis</i>	1 ex Rondalia die Oog 7/8, 2 ex Punda Maria 8/8, 1 ex O Satara 12/8.
Eastern Bearded Robin <i>Erythropygia quadrivirgata</i>	8 ex Punda Maria 8/8, 3 ex Punda Maria – Pafuri 9/8, 2 ex Nkuhlu 13/8.
White-browed Robin <i>Erythropygia leucophrys</i>	2 ex O Pretoriuskop 14/8.
Kalahari Robin <i>Erythropygia paena</i>	1 ex Willem Pretorius 29/7, 2 ex Witsand 31/7, totalt 25-30 ex i Kgalagadi 1-5/8, 1 ex Barberspan 7/8, 1 ex Pietersburg 8/8. Finns även i södra Angola.
Karoo Robin <i>Erythropygia coryphoeus</i>	1 ex Willem Pretorius 29/7, 1 ex längs vägen Kimberley – Witsand 30/7.

Sylviidae (Sångare)	
Yellow-bellied Eremomela <i>Eremomela icteropygialis</i>	3 ex Willem Pretorius 29/7, 2-5 ex Sandveld 30/7, totalt 6 ex på 3 observationsdagar i Kgalagadi, 3 ex O Satara 12/8.
Green-capped Eremomela <i>Eremomela scotops</i>	3 ex Pafuri 9/8.
Cape Reed Warbler <i>Acrocephalus gracilirostris</i>	5 ex (1 ringmärkt) Barberspan 7/8, 1 ex O Satara 12/8.
Bleating Warbler <i>Camaroptera brachyura</i>	Allmän i Kruger. ”Leksaks-trumpeten” är Södra Afrikas vanligaste ”skulksångare”.
Common Tit-babbler <i>Parisoma subcaeruleum</i>	Allmän i väster. Observerad dagligen 29/7-6/8, hörd SV Letaba 11/8. Finns även i södra Angola och sydvästra Zambia.
Long-billed Crombec <i>Sylvietta rufescens</i>	2 ex Witsand 31/7, 2 ex Mata Mata – Twee Rivieren 5/8, 5-10 ex dagligen i Kruger 8-12/8.
Yellow-breasted Apalis <i>Apalis flavida</i>	2-10 ex dagligen i Kruger 9-13/8.
Fan-tailed Cisticola <i>Cisticola juncidis</i>	2 ex O Satara 12/8, 1 ex längs vägen Lower Sabie – Nelspruit 14/8.
Desert Cisticola <i>Cisticola aridulus</i>	1 ex Willem Pretorius 29/7, 3 ex Sandveld 30/7.
Grey-backed Cisticola <i>Cisticola subruficapillus</i>	2-3 ex Witsand 31/7. Finns även i sydvästra Angola.
Neddicky Cisticola <i>Cisticola fulvicapillus</i>	1 ex Willem Pretorius 29/7, 1 ex Barberspan 7/8, 1 ex Punda Maria 8/8.
Rattling Cisticola <i>Cisticola chiniana</i>	Allmän i Kruger. Observerad dagligen 9-14/8.
Levaillant’s Cisticola <i>Cisticola tinniens</i>	2-3 ex Barberspan 7/8.
Red-faced Cisticola <i>Cisticola erythrops</i>	1-2 ex SO Shingwedzi 10/8.
Rufous-eared Warbler <i>Malcorus pectoralis</i>	1 ex Twee Rivieren - Nossob 1/8, 1 ex Nossob – Union’s End 3/8, 1 ex Barberspan 6/8.
Drakensberg Prinia <i>Prinia hypoxantha</i>	3 ex Magoebaskloof 8/8.
Tawny-flanked Prinia <i>Prinia subflava</i>	Allmän i Kruger.
Black-chested Prinia <i>Prinia flavicans</i>	Allmän i väster. Observerad dagligen 28/7-7/8. Finns även i södra Angola och västra Zambia.
Muscicapidae (Flugsnappare)	
Fairy Flycatcher <i>Stenostira scita</i>	1 ex Vortrekker’s Monument (Pretoria) 28/7, 1 ex Sandveld 30/7.
Fiscal Flycatcher <i>Sigelus silens</i>	Totalt 15 ex på 7 observationsdagar.
Dusky Flycatcher <i>Muscicapa adusta</i>	2 ex Lower Sabie 13/8.
Blue-grey Flycatcher <i>Muscicapa caerulea</i>	1 ex Rondalia die Oog 7/8, 3 ex Punda Maria 8/8.
Southern Black Flycatcher <i>Melaenornis pammelaina</i>	5 ex Punda Maria 9/8, 3-5 ex Punda Maria – Letaba 10/8.
Chat Flycatcher <i>Melaenornis infuscatus</i>	Vanlig i väster. 10-40 ex dagligen 31/7-6/8. Finns även i sydvästra Angola.
Marico Flycatcher <i>Melaenornis mariquensis</i>	Vanlig i Kalahari. 2-15 ex dagligen 29/7-6/8, 5 ex Pietersburg 8/8. Finns även i sydvästra Zambia och södra Angola.
Mouse-coloured Flycatcher <i>Melaenornis pallidus</i>	2 ex Ngotso 11/8.
Monarchidae (Paradisflugsnappare)	
African Paradise Flycatcher <i>Terpsiphone viridis</i>	1 ex Nkuhlu 13/8.
Platysteiridae (Batises & Wattle-eyes)	
Pirit Batis <i>Batis pirit</i>	1 ex Willem Pretorius 29/7, 1 ex Nossob 2/8, 1 ex Nossob – Mata Mata 4/8, 1 ex Mata Mata – Twee Rivieren 5/8. Finns även i södra Angola.
Chinspot Batis <i>Batis molitor</i>	4-10 ex dagligen i Kruger 8-13/8.
Motacillidae (Ärlor & piplärkor)	
Cape Wagtail <i>Motacilla capensis</i>	Tämligen allmän (ej i Kgalagadi). Observerad 9 av resans dagar.
African Pied Wagtail <i>Motacilla aguimp</i>	1-10 ex dagligen i Kruger 9-13/8.
Plain-backed/Bufy Pipit <i>Anthus leucophrys/vaalensis</i>	1 ex Sandveld 30/7.
Grassveld Pipit <i>Anthus cinnamomeus</i>	Allmän. Observerad 10-11 av resans dagar.
Yellow-throated Longclaw <i>Macronyx croceus</i>	1 ex O Satara 12/8.
Orange-throated Longclaw <i>Macronyx capensis</i>	10 ex längs vägen Pretoria – Willem Pretorius 28/7, 15 ex Willem Pretorius 29/7, 15 ex längs vägen Willem Pretorius – Sandveld 29/7, 3 ex Barberspan 7/8.

Laniidae (Törnskator)	
Fiscal Shrike <i>Lanius collaris</i>	Allmän. Observerad med upp till >50 ex dagligen 28/7-6/8 samt 14/8. Ej noterad i Kruger.
African Long-tailed Shrike <i>Corvinella melanoleuca</i>	1 ex Pietersburg 8/8, 5-15 ex dagligen i Kruger 9-12/8.
Crimson-breasted Shrike <i>Laniarius atrococcineus</i>	1 ex Sandveld 30/7, 1-15 ex dagligen i Kgalagadi 1-5/8, 1 ex S Kgalagadi 6/8, 10 ex Pietersburg 8/8. Namibias nationalfågel. Finns även i södra Angola.
Malaconotidae (Bush-Shrikes)	
Southern Boubou <i>Laniarius ferrugineus</i>	1 ex O Satara 12/8, 5 ex Satara – Lower Sabie 13/8.
Tropical Boubou <i>Laniarius aethiopicus</i>	7-8 ex Pafuri 9/8.
Three-streaked Tchagra <i>Tchagra australis</i>	1 ex Sandveld 30/7, totalt 10 ex i Kruger 8-14/8.
Black-backed Puffback <i>Dryoscopus cubla</i>	1 ex Rondalia die Oog 7/8, 1 ex Pietersburg 8/8, 1-5 ex dagligen i Kruger 8-14/8.
Brubru <i>Nilaus afer</i>	1 ex Nossob – Union's End 3/8, 1 ex O Pretoriuskop 14/8.
Grey-headed Bush-Shrike <i>Malaconotus blanchoti</i>	2 ex Letaba 11/8, 1 ex Olifants 11/8.
Bokmakierie <i>Telophorus zeylonus</i>	2 ex Willem Pretorius 29/7, 1 ex Nossob 2/8. Finns även i sydvästra Angola.
Orange-breasted Bush-Shrike <i>Telophorus sulfureopectus</i>	1 ex O Satara 12/8.
Prionopidae (Helmet-Shrikes)	
White Helmet-Shrike <i>Prionops plumatus</i>	10 ex Punda Maria – Babala 10/8, 10 ex SV Letaba 11/8.
Red-billed Helmet-Shrike <i>Prionops retzii</i>	5 ex Pafuri 9/8, 2 ex Punda Maria – Babala 10/8.
Southern White-crowned Shrike <i>Eurocephalus anguitimens</i>	1 ex Satara – Olifants 12/8, 2 ex O Pretoriuskop 14/8. Finns även i södra Angola och södra Mozambique.
Sturnidae (Starar)	
(Cape) Glossy Starling <i>Lamprotonis nitens</i>	Allmän Kgalagadi – Kruger. Observerad alla dagar utom 29-31/7, ibland i stora antal.
Greater Blue-eared Starling <i>Lamprotonis chalybaeus</i>	1 ex Punda Maria 8/8, 1-3 ex Punda Maria – Shingwedzi 10/8, 3-5 ex Shingwedzi 10/8, 25 ex Tshokwane 13/8.
Burchell's Starling <i>Lamprotonis australis</i>	20-30 ex dagligen i Kruger 11-13/8. Finns även i södra Angola och sydvästra Zambia.
Meves' Long-tailed Starling <i>Lamprotonis mevesii</i>	1 ex Punda Maria 8/8, 15 ex Pafuri 9/8.
Red-winged Starling <i>Onychognathus morio</i>	2 ex Union Buildings (Pretoria) 28/7, 2-4 ex Letaba 11/8, 15-20 ex Olifants 11-12/8.
Indian (Common) Mynah <i>Acridotheres tristis</i>	30-40 ex Pretoria – Willem Pretorius 28/7, 3 ex Sterkfontein 7/8, 5 ex Pietersburg 8/8, 1 ex Kruger – Johannesburg 14/8. Har invandrat från Indien via fartyg och är definitivt på spridning.
Wattled Starling <i>Creatophora cinerea</i>	5 ex S Mata Mata 4/8, 15 ex längs vägen Kgalagadi – Barberspan 6/8. Arten ses ofta i stora flockar i anknytning till bufflar och tamboskap.
African Pied Starling <i>Spreo bicolor</i>	1 ex längs vägen Ventersburg – Hoopstad 29/7, 2 ex längs vägen Barberspan – Sterkfontein 7/8, 3 ex Sterkfontein 7/8.
Red-billed Oxpecker <i>Buphagus erythrorhynchus</i>	Totalt 170 ex i Kruger 9-13/8. Noterad på giraff, zebra, kudu, impala, buffel och flodhäst.
Nectariniidae (Solfåglar)	
Scarlet-chested Sunbird <i>Nectarinia senegalensis</i>	2 ex Punda Maria 8/8, 1-2 ex Punda Maria (Mahonie Loop) 10/8, 2 ex Olifants 11/8, 2 ex Lower Sabie 13/8, 1 ex Malelane 14/8.
Black Sunbird <i>Nectarinia amethystina</i>	1 ex Rondalia die Oog 7/8.
White-bellied Sunbird <i>Nectarinia talatala</i>	10 ex Pretoria 28/7, 2 ex Willem Pretorius 29/7, 2 ex "Big Hole" (Kimberley) 30/7, 2 ex Rondalia die Oog 7/8, allmän och talrik i Kruger.
Dusky Sunbird <i>Nectarinia fusca</i>	5-7 ex Witsand 31/7, 1 ex Nossob – Mata Mata 4/8, 1 ex Mata Mata – Twee Rivieren 5/8. Finns även i sydvästra Angola.
Marico Sunbird <i>Nectarinia mariquensis</i>	2 ex Shingwedzi 10/8, 10 ex Olifants 11-12/8, 1 ex Satara 12/8.
Collared Sunbird <i>Anthreptes collaris</i>	1 ex Punda Maria 8/8, 5 ex Pafuri 9/8, 1 ex Letaba 11/8.
Zosteropidae (White-eyes)	
Cape White-eye <i>Zosterops pallidus</i>	Totalt 25-30 ex på 7 observationsdagar (ej i Kgalagadi).

Ploceidae (Vävarsparvar)	
Cape Sparrow <i>Passer melanurus</i>	Allmän. Observerad 11 av resans dagar (saknades i Kruger söder om Punda Maria). Talrikast runt Nossob med 100-tals ex 2/8. Finns även i sydvästra Angola.
House Sparrow <i>Passer domesticus</i>	Allmän. Observerad 13 av resans dagar (saknades norr om Twee Rivieren samt Punda Maria – Pafuri).
Southern Grey-headed Sparrow <i>Passer diffusus</i>	Allmän. Observerad 12 av resans dagar. Talrikast runt Nossob med 150-200 ex 2/8. Finns även i sydöstra Angola och sydöstra Zambia.
Yellow-throated Sparrow <i>Petronia supercilialis</i>	1 ex SV Letaba 10/8.
Red-billed Buffalo-Weaver <i>Bubalornis niger</i>	5-7 ex Satara 12/8.
White-browed Sparrow-Weaver <i>Plocepasser mahali</i>	Allmän i väster. Observerad dagligen 29/7-7/8.
Sociable Weaver <i>Philetairus socius</i>	Allmän och talrik i Kalahari. Observerad dagligen 29/7-6/8. ”Socialistvävaren” bygger enorma kollektiva bon, som kan få både akacior och telefonstolpar att kollapsa.
Spotted-backed Weaver <i>Ploceus cucullatus</i>	Observerad 3 av resans dagar (Pretoria 28/7, Sterkfontein 7/8 och Pietersburg 8/8).
Southern Masked Weaver <i>Ploceus velatus</i>	Allmän. Observerad nästan dagligen. Den enda förekommande gula vävaren i nordvästra Sydafrika.
Lesser Masked Weaver <i>Ploceus intermedius</i>	1 ex Olifants 11/8.
Spectacled Weaver <i>Ploceus ocularis</i>	Hörd Pafuri 9/8, 3-5 ex Tshokwane 13/8.
Cape Weaver <i>Ploceus capensis</i>	1 ex Kroonstad 28/7.
Red-headed Weaver <i>Anaplectes rubriceps</i>	2 ex Shingwedzi 10/8, 1 ex Nkuhlu 13/8.
Southern Red Bishop <i>Euplectes orix</i>	200 ex Barberspan 6-7/8.
Golden Bishop <i>Euplectes afer</i>	10 ex Barberspan 7/8. Bland alla Red Bishops fanns några med gulaktigt ögonbrynstreck, mer kontrastrik huvudteckning, vitare undersida och möjligen marginellt mindre storlek. Dessa karaktärer pekar entydigt på Golden Bishop. De är något lättare att urskilja i häckningsdräkt...
Red-billed Quelea <i>Quelea quelea</i>	10 ex Barberspan 6-7/8. Arten kallas ofta ”The Bird Pest of Africa” och är under år med gynnsam nederbörd Afrikas talrikaste fågel med flera miljarder individer. De nomadiska flockarna kan uppgå till hundratusentals fåglar och de löst sammanhållna kolonierna kan innehålla över en miljon individer. Boet byggs på en kvart av några grässtrån som förankras i en buske och ungarna är flygfärdiga efter två veckor. Blodnäbbsvävaren är fröätare och ställer till med betydande skador för jordbruket. Den bekämpas aktivt med gifter från flyg och årligen beräknas 50-200 miljoner fåglar stryka med i Södra Afrika. Tyvärr är dessa giftmattor också ett hot mot ovanligare fröätare. Starkt och snabbt minskande fågelpopulationer i Sydafrikas jordbruksbygder är ett stort bekymmer för landets ornitologer. Vissa afrikanska folk äter blodnäbbsvävare som proteintillskott, så man kanske borde fundera på att se arten som en resurs istället för ett problem...
Long-tailed Widow <i>Euplectes progne</i>	5 ex Pretoria – Willem Pretorius 28/7, 15 ex längs vägen Vryburg – Barberspan 6/8, 10-15 ex Barberspan samt längs vägen till Naboomspruit 7/8. Isolerad population.
White-winged Widow <i>Euplectes albonotatus</i>	15 ex N’wanetsi – Satara 12/8.
Viduidae (Paradisänkor)	
Pin-tailed Whydah <i>Vidua macrorua</i>	1 ex Sterkfontein 7/8. Dominikaneränkan parasiterar ofta på Common Waxbill, men även andra dvärgfinkar samt cisticolor, mannikiner och prinior drabbas. Till skillnad från gökarna växer paradisänkorna upp tillsammans med sina styvsyskon.
Shaft-tailed Whydah <i>Vidua regia</i>	20 ex Nossob 2/8. Undersidans färg, huvudteckning och benfärg utesluter outfärgad Pin-tailed Whydah. Till skillnad från dominikaneränkan använder Shaft-tailed Whydah enbart (?) Violet-eared Waxbill som värdfågel.
Estrildidae (Dvärgfinkar)	
Red-billed Firefinch <i>Lagonosticta senegala</i>	Observerad dagligen i Kruger 8-13/8.
Blue-billed Firefinch <i>Lagonosticta rubricata</i>	3-5 ex O Punda Maria 9/8, 2 ex Punda Maria (Mahonie Loop) 10/8.
Bronze Mannikin <i>Spermestes cucullatus</i>	10 ex Vortrekker’s Monument (Pretoria) 28/7, hörd Rondalia die Oog 7/8.

Red-headed Finch <i>Amadina erythrocephala</i>	2-3 ex Hoopstad 29/7, 50 ex N Twee Rivieren 1/8, 25 ex S Mata Mata 4/8, 2 ex S Mata Mata 5/8. Finns även i södra Angola.
Scaly-feathered Finch <i>Sporopipes squamifrons</i>	Mycket talrik i Kalahari. Observerad dagligen 31/7-6/8, flera dagar i tusental. Även noterad Pietersburg 8/8. Finns även i södra Angola och sydvästra Zambia.
Swee Waxbill <i>Estrilda melanotis</i>	>50 ex Magoebaskloof 8/8.
Common Waxbill <i>Estrilda astrild</i>	25 ex Magoebaskloof 8/8, totalt 40-50 ex i Kruger 9-11/8.
Black-cheeked Waxbill <i>Estrilda erythronotos</i>	3 ex Witsand 31/7, 3 ex Twee Rivieren 31/7. Isolerad population.
Blue Waxbill <i>Uraeginthus angolensis</i>	20 ex Pietersburg 8/8, observerad dagligen i Kruger 9-13/8.
Violet-eared Waxbill <i>Uraeginthus granatinus</i>	1 ex N Twee Rivieren 1/8, 2 ex Nossob – Union's End 3/8, 1 ex S Nossob 4/8, 2 ex Pietersburg 8/8, 3 ex Punda Maria – Pafuri 9/8. Finns även i södra Angola och södra Zambia.
Melba Finch (Green-winged Pytilia) <i>Pytilia melba</i>	1 ex Witsand 31/7, 2 ex Pietersburg 8/8, 5 ex Punda Maria – Pafuri 9/8, 2 ex N'wanetsi 12/8, 5 ex Satara – Lower Sabie 13/8.
Fringillidae (Finkar)	
Yellow Canary <i>Serinus flaviventris</i>	Allmän i väster. Observerad dagligen 29/7-6/8.
Yellow-fronted Canary <i>Serinus mozambicus</i>	Allmän i Kruger, dock ej noterad 12/8.
Black-throated Canary <i>Serinus atrogularis</i>	5-10 ex Witsand 31/7.
Emberizidae (Fältsparvar)	
Golden-breasted Bunting <i>Emberiza flaviventris</i>	Allmän i öster. Observerad med upp till 15 ex dagligen 7-14/8.
Larklike Bunting <i>Emberiza impetuani</i>	50 ex N Twee Rivieren 1/8.
Cape Bunting <i>Emberiza capensis</i>	5 ex Willem Pretorius 29/7, 2 ex Witsand 31/7.

Kräldjur

Undertecknad besitter varken bestämningslitteratur eller goda kunskaper om kräldjuren i Sydafrika, varför denna lista knappast imponerar något vidare. Följande arter förtjänar i alla fall att nämnas. Fet stil betecknar endem.

<u>Chelonia (Sköldpaddor)</u>	
Totalt finns ca 210 arter i hela världen varav mer än hälften hör hemma i Amerika. Afrika hyser 45 arter, däribland 5 Madagaskar-endemer samt världens största landsköldpadda på Seychellerna. Södra Afrika är kontinentens överlägset artrikaste sköldpaddsregion och står med 12 landsköldpaddor (varav 10 endemer), 8 sötvattenssköldpaddor och 5 havssköldpaddor.	
Serrated Hinged Terrapin <i>Pelusios sinuatus</i>	Noterad i Kruger.
Marsh (Helmeted) Terrapin <i>Pelomedua subrufa</i>	Noterad i Kruger.
<u>Serpentes (Ormar)</u>	
Kanske 2500 arter med stor diversitet i framförallt rent tropiska områden. Familjen <i>Colubridae</i> (Snokar) står för 2/3 av arterna. I Södra Afrika finns ca 130 arter. Engelskans "snake" kommer från skandinaviskans "snok" som ursprungligen betydde "orm". Inga ormar artbestämdes på resan.	
<u>Crocodylia (Krokodiler)</u>	
Totalt finns 22 arter i världen, varav minst hälften är starkt hotade p.g.a. skinnhandel. 5-6 arter är farliga för människan.	
Nile Crocodile <i>Crocodylus niloticus</i>	Talrik i Kruger. Afrikas största av tre krokodilarter. Farlig!
<u>Sauria (Ödlor)</u>	
Totalt finns ca 400 släkten med mer än 3000 arter i världen, varav över 150 i Södra Afrika. De mest synliga familjerna brukar vara <i>Lacertidae</i> (främst Palearktis), <i>Agamidae</i> , <i>Varanidae</i> , <i>Cordylidae</i> och <i>Gerrhosauridae</i> . Liksom ormar har många ödlor mycket specialiserade krav och i en stor familj som skinkar (700 arter) finns många underjordiskt levande medlemmar, medan några är generalister och syns allmänt. De flesta av världens mer än 700 arter Gekkos är nattaktiva. I jämförelse med ormar har ödlor normalt mycket mindre utbredningsområden, varvid endemhalten blir hög. En och samma lokal brukar hysa fler ormarter än ödlor, men som bekant är ormar ofta svårsedda.	
<u>Varanidae (Varaner)</u>	
Totalt finns 33 arter, varav 25 i Australien och 5 i Asien. Komodovaranen är störst och kan uppnå en imponerande längd av 4 m.	
Rock (Savanna) Monitor <i>Varanus exanthematicus</i>	2 ex Letaba 11/8. Den vanligaste av endast tre varaner i Afrika.
Water (Nile) Monitor <i>Varanus niloticus</i>	1 ex S Olifants 12/8. Afrikas största och världens tredje största ödla med en maxlängd på 2,5 meter.
<u>Agamidae (Agamer)</u>	
Southern Tree Agama <i>Acanthocercus atricollis</i>	Noterad i Kruger.
<u>Chamaeleontidae (Kameleonter)</u>	
Flap-neck Chamaeleon <i>Chamaeleo dilepis</i>	1 ex Satara (night drive) 12/8.
<u>Gerrhosauridae (Gekkos)</u>	
Moreau's House Gecko <i>Hemidactylus mabuya</i>	Noterad i Kruger, bl.a. utanpå restaurangen vid Punda Maria 8/8. En av världens mest framgångsrika ödlor, som följt människan tropikerna runt.
<u>Common Barking Gecko <i>Ptenopus garrulus</i></u>	Dess klickljud hördes bl.a. vid Nossob 2/8.